

KARYS

† LIETUVOS KARIŲ
SAVAITINIS LAIKRAŠTIS †

Kaina: metams 15 lt., pusmečiui 8 lt., 1 mėn. 1 lt. 50 ct. Kareiviams per pusę pigiau. Užsieny metams 25 lt. Atskiras numeris 30 ct. visiems. **Skelbimai:** petito eilutė 40 ct.; prieš tekstą dvigubai. **Adresas:** Kaunas, Nepriklausomybės aikštė.

6 (454) nr.

Kaunas, 1928 m. vasario m. 2 — 8 d.

X metal.

Mūsų karo spauda.

Spauda — šeštoji galybė.
Napoleonas.

Mūsų kariuomenė turi šiuos, jos reikalams skirtus laikraščius: „Mūsų Žinyną“, „Karo Archyvą“, „Kardą“ ir „Kari“. Kai kuriose kariuomenės dalyse, reikarčiais, išdygsta kuris nors naujas šapirografuotas laikraštėlis, bet ir vėl gyvenimo vėjų blaškomas, miršta.

„Mūsų Žinynas“ — gvildena dalykus iš taktikos, strategijos, karo istorijos, šiaip karo mokslų, deda plačias recenzijas apie dažniausiai svetimomis kalbomis parašytas karo ir šiaip vertesnes knygas, rašo apie svetimas ir mūsų kariuomenę. Jo paskirtis — lavinti ir auklėti p. p. karininkus karo srity.

„Karo Archyvas“ — tai jau grynas, tik karo istorijai skirtas žurnalas. Ten (jo išėjo jau 4 tomai) daugiausia rasime apie nūdieninės ir buvusios mūsų kariuomenės žygius ir darbus.

Jo paskirtis — surankioti mūsų kariuomenės karo istorijos medžiagą ir patiekti ją mūsų būsimiems istorikams, rašantiems ir bendrą, ir karo Lietuvos istoriją.

„Kardas“ — gvildena visa tai, kas nūdien yra svarbaus p. p. karininkų gyvenime. Jis aptaria p. p. karininkų ekonominę būklę, padeda ją gerinti, kelia p. p. karininkams opius klausimus, praneša kas įvyksta karininkų gyvenime.

Jo paskirtis — tarnauti p. p. karininkams, gvildenant nūdieninius p. p. karininkams svarbius klausimus.

„Karys“ — gvildena visa tai, kas svarbu kareivio gyvenime. Jis jį moko, aukleja, šviečia, praneša jam

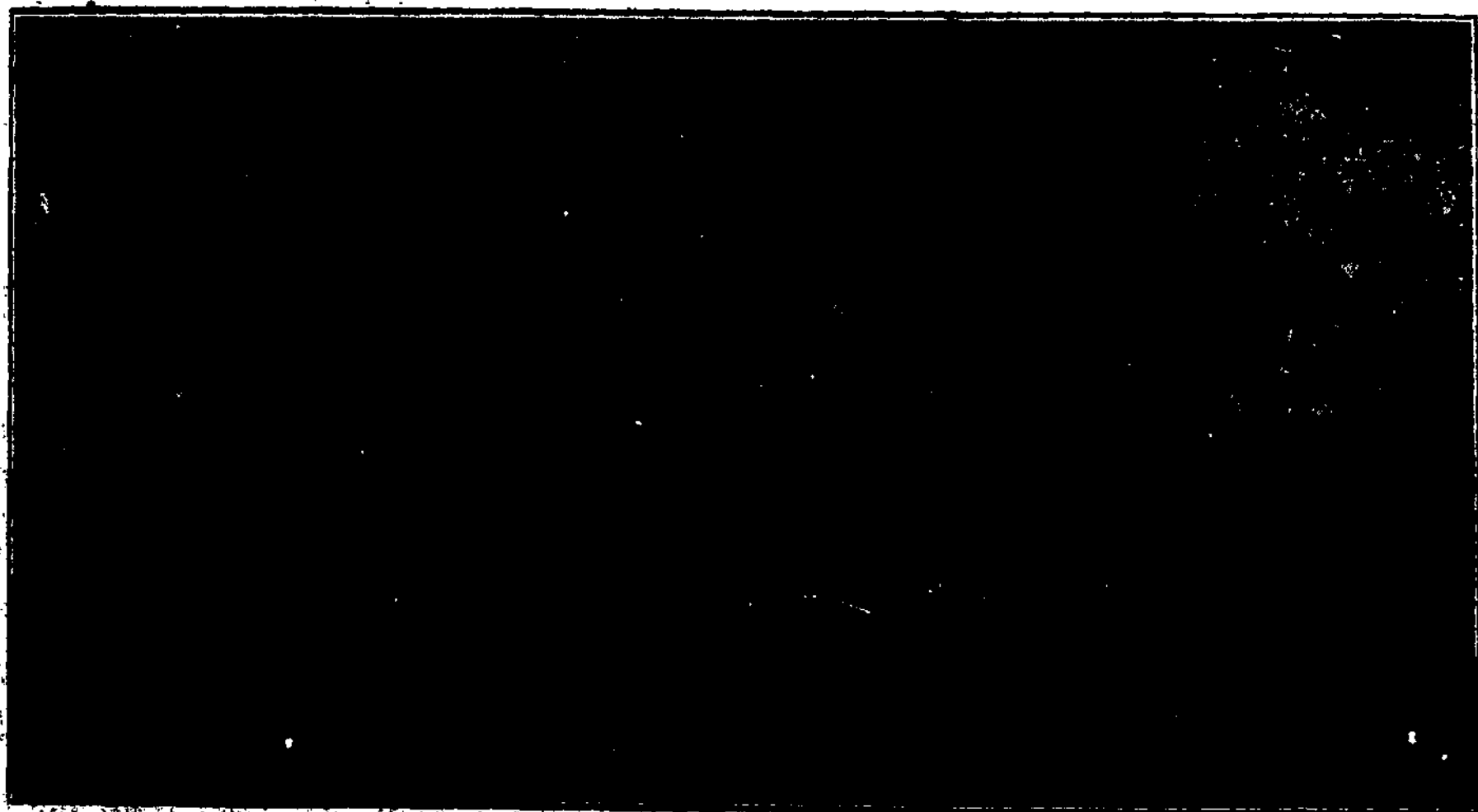
ko reikia saugotis, į ką daugiausia kreipti dėmesio, praneša, kas daroma pas jo draugus, tarnaujančius kitose kariuomenės dalyse, bendrai, jį akina būti kariu, vertu nešioti Lietuvos valstybės gynėjo vardą.

Jo paskirtis — kareivio siela ir dvasia.

Bet atskleiskime gyvenimo knygas, pavarteliokime jo pilkus, jau nuo laiko išblukusius lapus, ir pamatysime, kaip toji spauda yra kai ko vertinama. Yra dalių, kur „Mūsų Žinyno“ išsirašoma tik po kelis egzempliorius, „Karo Archyvą“ — dažniausiai rasi tik bibliotekose, „Kardas“, bene bus daugiausia iš-

sirašomas, o „Kari“ siunčiame dovanai. Kodėl taip yra? Vienas atsakys — todėl, kad prie redakcijų susibūrė keli asmenys ir paėmė karo spaudos monopoliją, — o kadangi jie nuolat rašo, todėl ir neįdomu skaityti. Kitas — kad bendrai karo mokslas neįdomus, sausas. Trečias — neturįs laiko ir dar daug panašių pasiaiškinimų savo nerangumui pateisinti. Į tai pasakysiu — redakcijos mielai ima visa tai, ką jiems siunčiama ir džiaugiasi suradus naują karo rašytoją ar bendradarbį, nes jų, reik atvirai pasisakyti, karių tarpe maža terasime. Žinoma, jei rašinys taip parašytas, kad iš jo jau nieko padaryti negalima, tada jis nededamas, nes redakcijos juk tai ne suaugusiųjų kursai.

Karo mokslas yra, buvo ir bus įdomus, jei įsigilinsime į jo esmę, o nežiūrėsime į jį antimilitaristų akimis, ir nenorėsime karo mokslu atstovams „kaltinivis į galvą“, ir juos vadinti „žmogžudžiais“, kad kaip kažkas buvo pasakęs net mūsų buvusiam Seime. Jei suprasime kariuomenės reikalingumą, jei suprasime

Tautos žadintojo ir Lietuvos Himno autoriaus dr. Vinco Kudirkos tėviškė, žiūrint nuo ežero pusės.

jos paslirti, tada suprasime, kad reikalingi ir mokslai, kariuomenę ruošantieji tėvynę ginti. Jei ką galime prikišti, tai kad pas mus dar mažai apie kariuomenę yra informuota visuomenė, nes civilė spauda kažkodėl neranda reikalingu tą rašyti.

Del laiko — tai tušti plepalai — kas norės, tas jo suras. Jei mums daugiau rūpės mokslas, savišvieta, kitų apšvieta, tai laiko visada surasime, tą tvirtinu, nes puikiai žinau mūsų kariuomenės gyvenimo sąlygas. Juk išmoksta gi neraštingi na jokiai rašyti ir skaityti, turėdami vos vienerius karo tarnybos metus ir 2 valandi savaitėj švietimo pamokų, o išmoksta tik del to, kad dirba laisvalaikiais, dirba tada, kada kiti šlifuoja Kauno, Šančių ir kitų miestų gatves ir akimis šaudo varnas ir mergas.

Mūsų karo spaudai, ne visai, galima prikišti vieną — mažai informuoja apie patį gyvenimą, apie tikrojo gyvenimo opas, reikalavimus ir trūkumus. Kieno čia kaltė — pačių karių ir dalių! Ar į visokias iškilmes, pramogas, šiaip pasilinksminimus, paradus, mokymą yra kviečiami karo spaudos atstovai, kurie apie tai, ką matė, parašytų ne tik savo, bet ir civilėj spaudoj — ne! Parašo kitąsyk apie labai visai kariuomenei reikšmingą įvykį kuris nors prasčiokėlis kareivis, taisai, taisai, na ir išeiną žinutė, lyg nupešiotas viščiukėlis — ne tik nieko nesakanti kitiems, bet net ir pačiai rašytojo daliai. O kiek būna kariuomenėj visokių iškilnių, išleistuvių, paskaitų, tyrimų, į kuriuos niekam neateina į galvą pakviesti savo spaudos atstovus. Ir tik tada, kada jau tikrai iškyla svarbus reikalas painformuoti apie ką nors svarbaus — gauni pakvietimą ir jau nuolankų prašymą nepeikti to, kas bus, nes ~~trūko laiko~~, ir dar kliudė tūkstančiai kitų priežasčių. Suspaudęs širdį rašai, toli gražu ne del prašymų, bet gyvo reikalo ver-

čiamas, informuoti visuomenę, neries iš kairio, mes tur nauji pačiam kariškos propagandos reikalui, tur nauji kariuomenei ir tėvynei.

Todel, jei norime, kad apie mūsų darbus būtų nuolat rašoma, neapeikite nepasitebėtis karo spaudos atstovų, kviesdami juos visur, o jau įte žinos, ką ir kur parašyti ir kaip tą dalyką įvertinti ne del prašymų, bet del patio reikalo svarbos.

Daugiau dėmesio saviems karo spaudos atstovams!

R. Burakas.

Jo Ekscelencijai Ponui Krašto Apsaugos Ministeriui Daukantui.

Skapiškio šaulių būrys, susirinkęs 1928 m. sausio mėn. 22 d savo metiniame susirinkime, sveikiname Jūsų Ekscelenciją, buvusį Šaulių Sąjungos Centro Valdybos Pirmininką, o dabar Šaulių S-gos Centro Valdybos narį, ir Lietuvos Kariuomenę, išgelbėjusią Lietuvą nuo rudeniojo pavojaus.

Susirinkimo įgaliojti pasirašo.

Būrio valdyba { J. Vaičekunskas
J. Urbietis
B. Gudaitis.

Būrio vadovas J. Gintautas.

Pirmas gusarų literatūros vakaras - koncertas.

Įvykę jau du kareivių literatūros vakarai — koncertai Kaune nepraėjo pro šalį be pėdsakų. Su džiaugsmu tenka pabrėžti, kad panašių vakarų idėja rado sau gerą dirvą mūsų kariuomenėj.

Ką tik prabėgo trys savaitės po Kauno įgulos antrojo literatūros vakaro, ir štai jau mūsų gusarai pirmi dalyse surengia sąsytą pramogą savo ginklo draugams gusarams, ir pasikviečia į svečius karo policijos mokyklos kareivius ir šiaip kitus.

Į gusarų D. L. K. E. Jonušo Radvilo pulko vakaras įvyko sausio 28 d. jų pačių klube.

Programa panašiai sutvarkyta, kaip ir buvusių dviejų vakarų. Pulko dudų orkestras sugrojo Tautos himną, vyr. ltn. Žlabis pasakė pradžios žodį, paaiškindamas kas yra literatūra, jos reikšmę ir galybę. Pav., ir rusai, suprasdami literatūros galybę, buvo uždraudę mums spaudą, kad mus ištautintų, bet vis tik lietuvis to nežūrėjo ir per literatūrą siekė vis aukščiau, kol iškovojo savo teises. Juk ir Vasario 16 d. atsiradimo kaltininkas yra literatūra. Literatūros dalį atliko vyr. pusk. J. Kildiauskis, gusaras L. Dovydenas, ats. gus. J. Baltarušis ir jaun. pusk. K. Vilkas. Visi jau yra pasirodę savo raštais ir „Kary“, vieni daugiau, kiti mažiau.

Kas ką skaitė čia nebeminėsiu, nes praeitame „Kario“ numery buvo paskelbta programa, iš kurios bus tas matyti. Nors šiame dalies vakare literatūros brolių mažesnis skaičius, negu buvo įgulos vakaruose, bet be komplemento pasakysiu, kad literatūros dalis ne blogesnė už buvusių vakarų, bet kai kuriais atžvilgiais net gyvesnė, nuotaikingesnė: daugiau gyvų, linksmų vaizdų, artimų gusaro sielai, gerai jam pažįstamų ir domiančių jį Pav., Dovydeno eilės „Po pilotės stogu“, jo paties pasakytas monologas „Organizacijų pirminin-

kas“; Husz Arto eilės „Gusarų nuotaika“ ir Binkio — „Kareivio gromata“, kurias skaitė Kildiauskas. Visi tie dalykėliai linksmo turinio, paprasti, padangėse žvaigždėms himnų negieda, tigi kareivių mielai buvo sutikti. Taip ir jauti salėj lietuvių klausytojo įtempimą, domėjimąsi, kai kur patenkintą nusišypsojimą.

Kildiauskas sugėba gyvai ir įdomiai savo vaizdus perduoti; kalba paprasta ir turininga. Patartina jam belatinio plankonos nemesti, bet ją lavinti. Dovydenas kur ne simbolistas, bet realistas taip pat idomus. Mano kolegiškas patarimas jam važiuot literatūroj toliau realisto vežime. Įdomi ir Baltrušio apysakutė „Kariuomenė“.

Stygų orkestras iš Vilko, Vabalevičiaus. Siknio, Borisos, Liangmino, Targonškio ir dviejų brolių Žeglių, vedamas Machtos, per tris kartus paskambino gražių popuri iš keletos dainelių, šiaip keletą liandies dainelių ir keletą šokių. Padainavo j. p. K. Vilkas ir gus. L. Dovydenas. Be to, j. p. Vilkas smuika ir guš. Borisas citra paskambino keletą lietuviškų dainelių. Borisas parodė svečiams citrą ir paaiškino kas ji yra, prašydamas užsilaikyti tyliai, nes citros labai švelnus balsas. Pulko dudų orkestras, vedamas kapelmeisterio Lechavičiaus, išpildė paties sąkyto kapelmeisterio sukomponuotą gražią popuri iš lietuviškų dainelių, uvertiūrą iš operos „Sevilijos kirpėjas“ ir koncertinę polką, atliktą v. p. Vabalevičiaus. Pabaigos žodį pasakė vyr. ltn. Žlabis. Visa programa užsitęsė 3 val.

Vakaras praėjo gyvai ir maloniai. Publikos buvo pilna salė, net stovinčių. Buvo nemaža ir moterių, ir šiaip kitos civilės publikos. Apsilankė ir studentų. Šis reiškinys sveikintinas, kaip kariuomenės artėjimas

su visuomene. Buvo apsilankęs Kavalerijos Štabo viršininkas kpt. Kriaunaitis ir keletas gusarų karininkų.

Gusarų literatūros vakaro rengėjai vyr. ltn. *Žlabis*, švietimo vadovas pulko kapelionas kun. *Vaišnoras* ir pulko literatai gusarai.

Gusarai pirmi parodė, kad panašius vakarus ir dalyms gali rengti, jėgų užtenka, tik reikia noro. Dabar tenka laukti panašių vakarų ir kitose dalyse, kurios, tikiuos, paseks gusarus. Gusarai žada ir daugiau panašių vakarų rengti, nes kareiviai jais domisi, kaip naujomis pramogomis. O šios pramogos ne tik pramogomis yra, bet turi nemaža ir auklėjimo reikšmės. Gabaus, nors dar jauno ir neprityrusio literato, gyvai pasakytas žodis labiau įsikala į jų draugų sielas, negu per spaudą, o dainos ir muzika papildo tą žodį ir gyvesniu jį palieka kareivio galvoj.

Aviacija, kai susitvarkys savo klubą, taip pat žada surengti literatūros vakarą — koncertą.

Tenka laukti ir tikėtis daugiau ir daugiau tokių vakarų mūsų kariuomenėj.

St. Butkus.

Karo Mokykla. Žuvusiems dėl Tėvynės atminti lenta. Ant jos pažymėtos pavardės tų žuvusiųjų, kurie yra baigę mūsų Karo Mokyklą arba dar joje besimokydami žuvo kautynėse su Lietuvos priešais.

Kareivių ramovės reikalu.

Karininkams Kaune turi didelės reikšmės jų Ramovė, todėl ar nevertėtų tokią pat ramovę įsteigti ir kareiviams? Mano manymu, kareivių ramovė būtų galima padaryti iš jau likviduojamo Šančiuose buvusio Kauno įgulos kareivių klubo. Tą patį klubą, kuris dabar yra perduotas ryšių batalionui ir kurį, kaip teko iš patikimų šaltinių patirti, norima padaryti karininkų klubu. Iš to klubo, jį kiek atremontavus ir dar praplėtus — galima būtų padaryti tinkamą kareivių ramovę, kurioj ir liktiniai kareiviai maloniai sutiktų ir nuo savo mažos algos kas mėnesis duoti 1°/_o.

Žinoma, tuo pat būdu, kaip ir karininkų, reiktų ramovę tvarkyti ir vesti. Reiktų iš visos Lietuvos kariuomenės liktinių kareivių išrinkti valdybą, kuri žiūrėtų ir vestų kareivių ramovę. Tokios kareivių ra-

movės valdybos veikimą galėtų prižiūrėti Karo Mokslo V-bos Kareivių Švietimo Dalies vedėjas. Šiandieną, ačiū Dievui, kareivių tarpe galima rasti studentų, aukštesnį mokslą baigusių bei baigančių vyrų, todėl jiems netrūks iniciatyvos ir sumanumo kareivių ramovę vesti ir darbą organizuoti. Tikiu, kad tokio įsilavinimo vyrų kareivių ramovė vedama, mažai teatsiliks ir nuo mūsų Karininkų Ramovės. Tokia kareivių ramovė, netenka abejoti, kad turės didelės kultūriškos reikšmės, kad kaip ji turi karininkams. Esu tikras, kad ir mūsų kariuomenės vadovybė pilnai su mano pasiūlymu sutiks, ir kiek galės šiam dideliame, kilniam kareivių kultūriniam ir švietimo darbui padės.

Nebedarydamas ilgų siūlymų, laikiu nuomonės ir ponų karininkų, ir kareivių.

J. V-jls.

Mirtis už Tėvynę.

— Nuobodus, brole, gyvenimas — labai skaudžiai nusiskundė Petras savo draugui Juozui.

— Kodel gi? — užklausė Juozas.

— Matai, užėjo raudonieji, nebėr ir kur pasidėti, sėdėk, kad nori namuose, o čia dar gali ir mobilizuoti — skundžiasi Petras.

— Nebijok, ne visus mobilizuoja — tarė Juozas, užtraukdamas naminio taboko.

— Del mobilizacijos, tai šiaip taip, bet kad niekur negali išeiti iš namų tai jau bloga. Kur norėk — neleidžia; norėjau eiti į Naujamiestį, bet kely sulaukė ir pristatė pas kažkokį, paibelis jį žin, komisarą, ar kitaip kaip jį vadina, o tas davė gerų antausių, kad kol mirsiu neužmiršiu.

— Cha, cha, cha — saldžiai nusijuokė Juozas. — Na ir durnas gi tu. Nori jis eiti į priešo pusę. Jog žinai, kad Naujamiesty baltagvardiečiai, kaip jie juos vadina, turi jį paėmę, todėl ar gali tave ten leisti.

— O kas tokie baltagvardiečiai? — paklausė Petras.

— Kas gi? Jog tokie žmonės, kaip ir mes — lietuviai! Tik tie raudonieji žiopiai juos taip pakrikštijo.

— Kad sako vokiečiai su prancūzais eina, bet ne lietuviai.

— Eik tu! Klausyk, ką tau bobos plepa. Eis, mat, prancūzai ginti mūsų kraštą. Jiems rūpi kas mūsų

tėvynėj bus. Tiktai susipratę mūsų šaliai eina į savanorių eiles ir gina Tėvynę nuo priešų.

— Koks gi jiems pelnas iš to? — paklausė Petras.

— Visiems toks pelnas. Kam rūpi tautos gerovė tas nežiūri į pelną, bet viską metęs žygiuoja į žūtbutinę kovą.

— O kodel gi tu neėjai?

— Palauk dar! Kai ateis mano eilė, tai nereiks nė klausti, tuomet pirmas stosiu. Būčiau gal ir dabar ėjęs į Kėdainius, bet gaila čion palikti keletą mūsų tautos išdavikų. Juos reikia pamokinti, kaip ant svieto gyventi! Aš dabar juos seku, kad jie iš mano nagų nepaspruktų.

— O kas jie yra?

— Buvę labai geri draugai: sykiu augom, sykiu mokyklon ėjom ir net su kai kuriais vienam suole sėdėjau. Bet dabar, kada pamačiau, kad jie mūsų tėvynės priešai — nepažįstamas daugiau! Lai atmins kas yra Juozas! Broliuži, būk tu mano idėjos draugas ir, reikalui esant, stokim kovon su priešu.

— Na, kaip tu geras žmogus, aš tavęs paklausu, nors kiek ir baisoku.

— Drąsiaul — sušuko Juozas — paduodamas Petrui ranką. Abu pamažu šnekučiuodami nužingsniavo savais keliais.

O čia gatvėmis pasipylė raudonųjų būriai, šypso damiesi iš lietuvių praeivių.

— Ei, mužik, davai dorogu! — smarkiai suriko, matomai, kažkoks nepaprastas „komisarėlis“, ant žilo senelio.

Atsiduso senelis, pasuko į šalį ir užsimastė. Tiek metų pragyvenau, visą Sibirą išvažinėjau, ir rusų kalėjimuos jaunystę praleidžiau. — Del tavęs, tėvyne, vargau, už tave kovojau ir dar kovosiu kol nebūsi tu laisva nuo visų perėjūnų. — Po šių minčių lyg žaibas trinktelėjo seneliui į galvą, atsiminė savo užduotį ir dideliais žingsniais nužygiavo savo keliu.

— Vyručiai, kiek galima daugiau eikit į savanorius, kas kur turite pažįstamus traukit į bendrą darbą, kad greičiau išvytume tuos prakeiktuosius iš savo krašto, o tuomet galėsime silsėtis. Aš jums parodysiu kelią kur nueiti pas mūsų šiekis. Nebijokit, tik drąsiau — ragino senelis Larijonas savo kaimynus.

Suorganizavęs būrius siuntė juos per frontą — tiesiog į lietuvių pulkus. Ir vėl grįžta į savo kaimą raginti apylinkės jaunuolius prie darbo.

Bet deja. Jo darbas buvo neilgas. Matomai kam buvo įkyrėjęs.

— Ty bielogvardieję? — smarkiai suriko žengdamas per slenksnį raudonųjų komisarų.

Senelis pakėlė galvą, pažvelgė į komisaro piktas akis ir tarė — taip — ir pasilenkęs dirbo savo darbą.

— Tak umri ty svolač! — išitraukęs iš makšties revolverį šovė krūtinėn.

Pakėlęs akys į dangų dar sukalbėjo maldele ir užmerkė akis.

Apkasuose guli Lietuvos kareiviai — savanoriai. Kaujasi iš paskutiniųjų, norėdami greičiau laimėt.

Narsus jų vadas vaikšto ragindamas: — vyručiai, štai jūsų gimtinė netoli! Stenkimės kiek galėdami, kad galėtumėm šventes švęsti poilsio vietoje. Po šių žodžių kareiviai dar didesne energija griebėsi ginklų ir šoko pirmyn.

— Na štiky! — pasigirdo raudonųjų komanda.

Smarkiai iš pykčio susikeikęs vadas duoda komandą — atgal — mat netikėtas puolimas. Ir staiga apsisukusi kuopa davėsi į senas pozicijas.

Ir taip, po ilgų ir gan sunkių kovų, mūsų šiekis dar negalėjo švęsti pas savuosius.

— Bet palaukit, bus jums už tai — grūmoja kareiviai.

Ir štai, išaušo linksmas rytojus, sužvangėjo ginklai ir, kaip liūtai, mūsų kareiviai įnirtę iš pykčio vejasi raudonuosius.

— Štai jau matyti, sušuko viršila. O linksmas kulkosvaidis tik kerta per pakulnes, kaip su botagu, paragindamas raudonuosius neštis iš lietuviškos žemelės.

— Dievui dėkui, štai ir poilsio vietos pasiekėm, maniau, kad dar prisėis kur nors pakelėj nakvoti, o čia tiesiog atvykom — pratarė su džiaugsmu kuopos vadas. — Dabar laisviau galit jaustis, nes čia, kaip namie.

Jaunų lietuvių gėlių glėbiai pasipylė po kareivių kojų; linksmos šypsenos mergelių privertė kareivius užmiršt nuovargį ir alkį. Pasipylė kalbos ir lietuviški šposai, kurie daugiau ūpo ir energijos davė jauniems kareiviams.

Ant rytojaus tuojau buvo įsteigta ir pirmoji lietuviška įstaiga: „Karo komendantūra“.

Į savanorių pulkus pradėjo eiti eilių eilėmis, tiesiog negali prieti prie registracijos. Visi su dideliu noru ir pasiryžimu stoja į laisvės kovotojų eiles.

Fronte netikėtai susitinka Juozas ir Petras.

Kaip sveikata Petrai? — paklausė Juozas.

Pakėlęs galvą apsidairęs, pažiūro, kas jį taip maloniai prašnekino, bet iš nuovargio negalėjo gerai ir pažinti. — Nieko sau, stumi dienas taip, kaip žydas prieš kalną ratus — atsakė Petras.

— Tu, tur būt, manęs nepažįsti?

— Menu biškį, bet... negaliu priminti.

— Nagi, Juozas, tavo draugas! —

— Tai tu, Juozeli! — puolė viens kitam ant kaklo, it sūnus su tėvu susėjo po keliasdešimt metų nesimatymo. Net ašaros pasirodė abiejų akyse.

— Tu jau būrininkas, Juozai!

— Mat, brolyti, užsitarnavau vis per narsumą ir dar esu apdovanojęs Vyties Kryžiumi už Tėvyne — su džiaugsmu tarė Juozas.

Aš tai dar eiliniu tarnauju, daug ko išmokau kariuomenėje; vikrumo, narsumo, tai pat nemaža turiu, pagaliau ir ne toks žioplys, kaip pirma buvau. Dabar manęs nevadinsi ožiu, kaip parvažiuosiva į namus, — linksmai kalbėjo Petras.

— O ko, džiaugies dabar! O pirma tai bijojai eiti. Aš maniau, kad dabar mes suėję susipešim — duosi, sakau, man pipirų, kam aš tave prikalbėjau eiti į kariuomenę — nusijuokė Juozas.

— Kiekvieno lietuvi pareiga savo tėvyne vaduoti nuo priešų. Beje, pasakyk man, ką tu padarei su tais savo „draugais“, kuriuos sekei? — užklausė Petras.

— Daug aš tau pasakoti neturiu laiko, nes matai dar raudonieji šiapus Dauguvos, dar pavojinga mums kalbėtis karo lauke, o tai ir pats pamatysi, kaip gali švilptelėt. — Paesim į tuos krūmelius, biškį pasilsėsime, tai aš tau trumpai ir papasakosiu.

— Žinai, bėgant raudoniems iš mūsų gimtinės, aš visą laiką sekiau juos. Tiesa, jie nebėgo kartu su raudonaisiais. Ir ką gi, užėjus mūsų šiekis, ateina jie pas mane, girđi, rekomenduok mus, mes norim prisirašyti savanoriais. Gerai, sakau, einam. Kaip tik atėjo į komendantūrą, aš ir pranešiau, kad jie yra tautos išdavikai. Žinai, karo laikas, zabovos su tokiais menkos.

— Ir tau negaila buvo gerųjų jaunystės „draugų“, — paklausė Petras.

— Tėvyne ne gerų draugų laukia, bet ištikimų sūnų!

Pasigirdo kuopos vado komanda — pirmyn — staiga pašoko Juozas. — O kur tu eisi? eik drauge — sušuko Juozas.

— Mūsų kuopa rezerve stovi, aš galiu dar kiek pasilsėti, — teisinus Petras.

Pakilęs Juozas iš vietos atsisveikino su Petru, paspausdamas jam draugiškai ranką, tikėdamasis pasimatyti po išvadavimo tėvynės nuo priešų.

Tik spėjo nuo jo atsitraukt, prieš paleista kulipka mirtinai pabučiavo Juozo tvirtą krūtinę.

Kulipka pervėrė širdį.

Miršta karys už tėvyne. Atsimena savo gimtinę, jam visko gaila. Tiesia rankas pirmyn, šaukia pagalbą, bet veltui.

Pribėgęs prie jo Petras, su ašaromis akyse, nori jam padėti...

— Tu sužeistas, ar sunkiai?

— Širdis — nusilpusiu balsu tarė Juozas. — Mirštu už tėvyne. Sudiev, drauguži! Kelhauk sau sveikas, ten kur tavęs reikalauja, eik, jiems padėk, kiekviena sekundė brangi, jau daug ant tėvynės kapo gulė, sykiu su jais ir aš atsilsėsiu. Sudiev, pasakyk mano gimtinei, paskutinį sudiev parnešk mano tėvams, o tu, drauguži, nenuleisk rankų. Drąsiau... ir amžinai užmerkė akis.

— Amžiną atilsi — tėvynės sūnau! apsiverkė pažvelgęs į kraujuotą krūtinę Juozo tarė Petras.

Persizegnojęs, sugriebęs šautuvą, nusivijo paskui einančią kuopą.

Ats. j. p. P. Plevokas.

Šis tas apie gerą kareivio elgimąsi.

Kiekvienam žingsny kareivis turi atminti, kad iš jo reikalaujama kariško mandagumo, sąžiningumo ir drąsos. Mažiausia pas mūsų kareivius yra jautrumo į du dalykus: už kareivinių rajono ir viršininkų nematant. Vyrai, turį 20 metų amžiaus, susirinkę kariuomenėj, mūsų mokykloj, mokosi to, ko tėvynė reikalauja iš tikro savo sūnaus.

Dažnai pasitaiko matyt kareivis viešoj vietoj ar gatvėj, kur vaikšto žmonės, kaip kareivis užgavęs praeivį alkūne neatsiprašo.

Pas mus karius ypač didelis iš sodžiaus atsivežtas įprotis, einant gatve, stovint, kareivinėse ar salėj, spaudyti ant grindų. Supraskime vyrai, kad tai ne-

mandagu ir nesveika. Gatvėj spaudydamas gali ap-
taškyti ir praeivio rūbus, o tas visiškai netinka kariui.

Kareiviai, susipažinę su miesto merginomis, dažnai jas lanko ir pas jas girtauja. Tas būtų dar nieko, jei viskas išeitų be apverktinų vaisių. Iš tokių pasimatymų, dažnai prisieina ir Karo Ligoninę pamatyti. Ir tuo pačiu nustoja daug energijos ir dvasios jėgų, kas kareiviui itin reikalinga. Meskime, vyrai, kas moraliai žemina kareivio vardą.

Būdami kariuomenėj, išmokę gerai ginklą vartoti, drausmės, klusnumo ir mandagumo, ir išėję iš kariuomenės pasilikime visame savo gyvenime pavyzdiniais Lietuvos piliečiais.

L. Mockevičius.

Mylėk savo šautuvą, kaip pats save.

Nors gerai žinau, kad tu pats patarnavęs kurį laiką kariuomenėje įsitikinsi, kad šautuvas yra didžiausias kareivių prietelis ir mieliausias draugas, bet negaliu tylėti matydamas, kaip daugelis jaunų kareivių iš pradžių nevisai prideramai elgiasi su savo šautuvu, greičiausiai nesuprasdami kokią didelę ir svarbią rolę vaidina šautuvas kariuomenės ir kiekvieno atskiro kareivio gyvenime. Ypač jei tau bus likimo lemta pabuvoti kada nors kautynių lauke, tai nė kiek neabejoju, kad įsitikinsi, jog kareiviui kautynėse šautuvas brangiausias už viską.

Bet pasižiūrėkime, kad ir dabar, taikos metu, kokios didelės reikšmės turi šautuvas kareivių gyvenime. Kai tu atvykai į pulką kartu su kitais naujokais, keletą dienų būvai laikomas be šautuvo, nors aprėdytas visais kariškais rūbais ir gyvenai kareivinėse ir žygiavai į koją sutartinai mokomoje aikštėje, bet iki šautuvo neturėjai, nesijautei kareiviu esąs ir nelabai kas juo tave ir skaitė. Bet štai atėjo linksma diena, visiems buvo duoti šautuvai; gavęs šautuvą, patraškinęs užraktą ir nuleidęs gaiduką, jau pasijutai esąs tikras kareivis, Lietuvos gynėjas. Nors, tiesa, šautuvėlis iš pradžių nepratusiems rankoms atrodo sunkokas, bet per keletą dienų stebuklingai jis palengvėjo ir išgirdęs skardų vado balsą „ant pe-ties“ keli jį lyg plunksnelę visiškai nebejausdamas jo sunkumo. Atmink, kad ne juostelės, ne sagučiai, ne žvaigždutės ir kitoki blizgučiai, kurie tave gražina ir puošia, bet ginklas tave padarė tikru kareiviu, nes į patikimas tavo rankas įteiktas yra geriausias kautynių įrankis ir tik su juo gerai veikdamas apginsi savo kraštą, savo sodybas nuo priešo nevidono. Visoki blizgučiai kautynėse tau nieko nepadės, tik draugas šautuvėlis visuomet tave išgelbės iš sunkiausių valandų, didžiausiame pavojuje parems ir ne kartą išgelbės, žinoma, jei ir tu su juo kaip taikos, taip pat ir karo metu mokėsi apseiti ir prižiūrėti. Didžiausiame pavojuje, sunkiausiame žygyje viską numesi, visa paliksi, bet savo šautuvėlio niekumet neišsižadėsi, nes jo nustojęs liksi nebe kareivis, bet paprasčiausias pastumdėlis savo krašto ir savo draugų išdavikas ir be abejo žūsi nuo pirmojo, kad ir ištiželio priešininko kulkos. Todėl jau dabar iš pirmųjų dienų mokinkis su juom apseiti švelniai, atsargiai ir gerai pažinti visas savo šautuvėlio daleles. — sąnarius, gerąsias ir blogąsias jo puses, privalumus bei ydas, kad gerai mokėtumei kaip su juo elgtis ir kaip prižiūrėti, tai jis tave niekumet neapvils. Taip pat nuėjus į šaudymo aikštę mokintis šaudyti į taikinius neteks raudonuoti, kad kulkos nekliudo nė vieno taikinio, bet priešingai būsi ne kartą gal ir pagirtas už gerą šaudymą, kai tikrintojai parodys dvyliktąjį ratą. Tačiau ypatingai bus brangus, kai

sunkią valandą kautynių lauke, kada nuo tavo tiks-
laus šūvio priklausys tavo bei tavo draugų gyvybė ir laimėjimas.

Taip pat atmink, kad per visą tarnybos laiką su savo šautuvėliu nepersiskirsi, jis visuomet bus su tavimi, prie tavo šalės. Pagaliau taip su juo susigyvensi, kad be šautuvo jausiesi kaip be rankos. Traukiant į žygį šautuvas trauks drauge su tavimi, beklausydamas gražių kareivių dainelių. Taigi jis tavo prietelis, paguoda ir nuolatinis draugas. Todėl kareivis, kurs savo šautuvo neprižiūri, nevalo, mēto, daužo, tranko, apskritai, kurs su savo šautuvu elgiasi, kaip su šaltos geležies gabalu, nevertas garbingo Tėvynės gynėjo kareivio vardo.

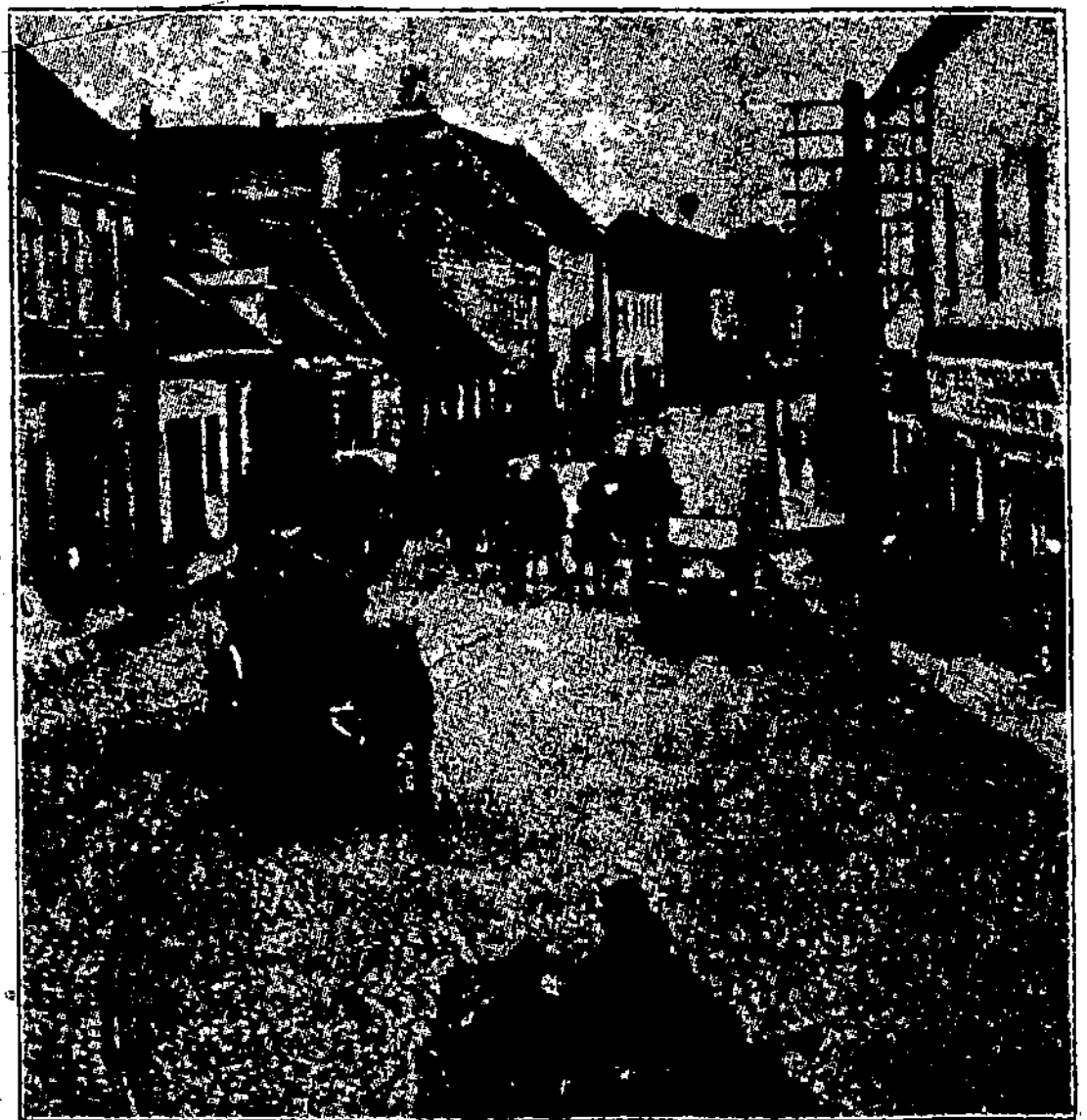
A. U.

Kažkas paklausė anglo kareivio, kuriuos jis turėtų tris norus, jei žinotų, kad jie išsipildys.

— *Pirmiausia norėčiau turėti tiek alaus, kiek tik galiu išgerti.*

— *Paskui norėčiau turėti tiek mėsos, kiek tik galiu suvalgyti.*

— *Ir pagaliau norėčiau... dar biškį alaus.*

Kaunas vokiečių okupacijos laikais.

Husz Ar.

Gusariška nuotaika

(arba Zalias kalnas).

Porą lapų pasiėmęs
Parašysiu ką eilėmis.
Parašysiu „Žalią kalną“
Ir su žirgu, ir su balnu.
Aprašysiu šitą vietą,
Kaip gusariškas poeta.
Parašysiu aš gusarams —
Pats esu „Husz Ar'as“...

Mūsų pulkas — radviliečiai
Nieks nevaikšto susirietęs.
Jei kas vaikščioti nemoka,
Tas, vadinasi, naujokas...
Nepirmasai tai dalykas,
Jei būt tiek tik — būtų dyka.
Bet dar žinom, kad gusarai
Gi pirmieji joja karan...

Tiesa, mylime vengrines
(Bet mes niekad nesigynėm!)
Mylim kelines raudonas: —
„Kur gražu, ten ir malonu“.
Bet tai nieko... jeigu karas,
Tai tik leiskite gusarus.
Jeigu reikia kur suduoti —
Prašom leisti atakuoti...

Dar mes mylime mergičkas
(Gal ir kibinam po biškį!)
Kartais jojant eskadronui
Užsižiopso Marijona
Arba pažvelgia Julytė
Ar savasis nematyti.
Arba dar kita mergelė
Stovi, jojant, paliai kelią...

Mes dar mylim žirgą greitą,
Juk su žirgu — tai neiti.
Mylim šaltą, švytrų kardą
Ir gusarų gerą vardą...
Mylim mūsų eskadronus —
Jųjų „tėvus“ kapitonus.
Mylim mūsų pulko vadą,
Kuris priešus mušti veda.

Mylim tėviškės mūsų vietas: —
Kretingėlę arba Kiečius.
Mylim Kelmę ar Zapyškį,
Mariampolę, Vilkaviškį...
Ir Alytų, ir Lazdijus,
Ir Suvalkus, ir Seirijus.
Mylim Krėvą ir Smurgainis —
Dievaniškį, Geranainius...

O labiausiai mylim vieną
Mūsų Vilnių ir kas dieną.
Ir kas dieną, kas minutę
Ar laimėti arba žūti...
Ar Zarasų, ar Žagarės.
Ar iš Tilžės koks gusaras.
Visi turim vieną mintį,
Jeigu priešas — nuraminti!..

Vienas dzūkas, kits žemaitis,
O šis trečias jau aukštaitis.
Dar ir kapsas, dar ir žviksas —
Viso yra čia po biškį...
Bet mes turim gerą būdą
Visi pučiam vieną dudą.
O jei pučiam vieną dudą —
Tegu priešas mus pajudin...

Žėdnas yra kurio valsčiaus
Kitą rasi net iš „Polščios“,
Yra čia toks vyras Pučkis
Jis vadinamas Pilsudskiu
Daugel juoko tur gusarai,
Kas parašė net į „Kari“!
Bet jis nieko — bravo vyras,
Kartu juokiasi su vyrais...

Ar tai Simas, ar Jokūbas
Visi traukiam savo klėban.
Pasišokam, pasiskaitom.
Pafilirtuojam su mergaitėm...
Mūsų šono kaimynystėj
Yra karo policistai
Kartais šokame foxtrott'o,
Kartais einame boksuotis!..

Bet tai nieko. Visi tokie
Mes čia esam gusariokai.
Kartais tyčia del mergaitės
Ir daboklėj reik sugaišti...
Ir vėl gera, ir vėl nieko
Atminimai tik palieka
Ir paduodi vėlei ranką
Del dalyko šito menko...

Bet nemyli jau gusarai
Šito lenkiško „amaro“.
Jei kas „šlechtiškai“ čia kalba,
Tai žiūrėk jau pyksta Dalba.
Žėdnam lenkui, tai botago
(Mes nupirktumėm jiems žvakę.)
Ir tik prašom Pono Dievo,
Kad būt laisvos mūsų pievos...

Jeigu reiktų lenkui duoti
Tai iškeltumėm jiems „puotą“!
Jau paliktų Zalias kalnas.
Mes — su žirgu ir su balnu
Ir su tokia dar mašina,
Kuri lenkus sunaikina!
Ir žinotų tad jau lenkas,
Kad dalykas čia nemenkas...

O dabar mes gusariokai
Kokie buvom esam tokie.
Kas galanda plieno kardą
Gal išpulti dar bent kartą...
Arba kitas minavojam,
Kiek kas lenkų sukapojo.
Ir visiems čia skauda dantį,
Kad dar lenką, da pabaudžius...

Taigi viską už gusarus
Pakalbėjau aš „Husz Ar'as“
Ką mes darom, koks mūsų ūpas —
Aš kalbėjau žėdno lūpom...
Dabar žinot, kad mes tokie,
Kaip ir buvom — gusariokai...

(Šios eilės skaitytos per pirmąjį gusarų
literatūros vakarą - koncertą).

Apie serbų — austrų karą.

Nesenai įvykusiam metiniam Karo Mokslų Draugijos suvažiavime gen. št. pulkininkas Vl. Skorupskis laikė paskaitą apie Serbijos Austrijos karą (per pasaulinį karą).

Gerb. pulkininkas savo paskaitos pradžioje pabrėžė, jog pasirinko tokia temą del to, kad Serbija labai svarbu kiek arčiau pažinti ir mums, lietuviams, nes Serbija yra ne pramonės, bet, kaip ir Lietuva, žemės ūkio kraštas, neturėjo savo krašte gerai išsiplėtojusios technikos ir vis tik atkakliai kariavo su daug gausingesniu priešu.

Paskelbus mobilizaciją, Serbijos gyventojų skaičius siekė 4.700.000. Į krašto gynimo bei apsaugos darbą buvo įtraukti ir senieji, ir jaunieji, net moterys ir vaikai. Po didžiojo karo tam krašte labai mažai liko vidutiniško amžiaus karininkų, taip pat ne labai daug likosi ir bendrai, to amžiaus piliečių, nes beveik visi liko per tą karą nukauti arba sužeisti. Karo pradžioj Serbija iš viso išstatė 20 pėstininkų divizijų ir 2 kavalerijos divizijas — iš viso 350.000 vyrų. Per visą karą Serbijos

kariuomenė turėjo nuostolių: nukautų — 807.347, sunaikiai sužeistų — 22.000, lengvai sužeistų — 28.000.

Didžiojo karo priežastis glūdi pačioj Serbijoj, nes, kaip žinom, Sarajeve 1914 metų birželio mėnesį buvo nukautas Austrijos arcivojevoda Pranciškus Ferdinandas su žmona. Viskas įvyko šitaip.

Birželio mėnesy Bosnijos krašte buvo surengti dideli Austrijos — Vengrijos kariuomenės manevrai, kurių tikslas buvo parodyti Serbijai, kad ties jos siena stovi didelės jėgos, ir kad ji rimtai skaitytusi su Austrija — Vengrija. Manevruose dalyvavo ir Austrijos arcivojevoda Pranciškus Ferdinandas. Bosnijos krašto jaunimas manė, kad Pranciškus Ferdinandas yra svarbiausias slavų priešas, daugiausia priešinasi pietų slavų susijungimui į Jugoslaviją ir kad jis yra vyriausias tų manevrų sumanytojas. Del to visa vienas serbas studentas ir nužudė jį Sarajeve.

Pati Serbija nenorėjo karo del to, kad jos žaizdos dar nebuvo užgydytos po 1912 — 1913 metų Balkanų karo. Po šio (Balkanų) karo buvo rengiamasi naujais

pagrindais pertvarkyti Serbijos kariuomenė. Pranciškaus Ferdinando nužudymo metu serbų generalio štabo viršininkas Putnikas buvo išvykęs užsienin gydytis, o pačioje Serbijoje tuo laiku kaip tik ėjo rinkimai į savivaldybę. Tadgi iš to visa galima spręsti, jog Serbija karo nenorėjo.

Tačiau Austrija — Vengrija kaip tik ir laukė tinkamos progos pulti Serbiją. Tą gerą progą nekenčiamajai Serbijai pulti ir suteikė minėto ercherco nužudymas.

Princas Karolis ir kiti karališkosios giminės asmenys priešinosi karui, dėl to Austrijos — Vengrijos vyriausybė kreipėsi į Vokietiją, ieškodama pritarimo tam žygiui. Vokietijai pritarus, Austrija — Vengrija nebenorėjo išvengti pasaulinio karo ir pasiuntė Serbijai paskutinį ultimatumą. Serbija į tai pasiuntė savo notą, kurioje aiškino ir prašė likviduoti konfliktą, betgi gavo atsakymą, kuriuo Austrija — Vengrija 1914 metų liepos 28 dieną skelbia Serbijai karą.

Ir štai, per keletą dienų šis karas išsiplėčia, ir jo gaisras ūmai apima visą Europą.

Didysis karas užklupo Serbiją visiškai nepasirengusią nei politiškai, nei kariškai atžvilgiu. Ji ne tikai nebuvo karui pasirengusi, bet buvo dar prieš tai buvusių karų nuvarginta ir nukamota. Visi pietų slavai nebuvo politiškai susijungę ir neturėjo nusistatytos bendros veikimo programos. Niekas tada ir nemanė, kad gali kilti koks nors rimtas nesusipratimas arba susirėmimas su Austrija — Vengrija. Politiško konflikto priešasčių ryšys su ercherco nužudymu tenka ieškoti tik-tai Vienoje ar Budapešte.

Austrijai — Vengrijai paskelbus karą, pati Serbijos nepriklausomybė atsidūrė dideliame pavojuje. 1914 metų liepos 29 dieną princas Aleksandras paskelbė serbų tautai apie Austrijos — Vengrijos paskelbtą karą. Šis atsisaukimas baigiamas šiais žodžiais: „Serbai, savo jėgomis ginkite savo tėvynę ir serbų tautą. Serbų kariuomenė, kovok dėl Serbijos laisvės ir nepriklausomybės!“

Serbai pasitikėjo savo karininkais — karininkai pasitikėjo savo jėgomis.

Serbijos vyriausybė 1914 metų gruodžio 7 dieną paskelbė, kad tvirtai tiki, jog serbai kare šventai valdys savo tautos likimą ir šventai apgins savo nepriklausomybę. Be to, nusprendė visas pietų slavų provincijas, serbus, chorvatus ir slovakus sujungti į vieną Pietų Slavų valstybę.

Senovės lietuvių briedžių medžioklė.

Serbams teko kariauti labai nepaprastose, sunkiausiose aplinkybėse. Per $\frac{9}{10}$ Balkanų krašto tęsiasi kalnai, kurių aukštumas siekia per 2.000 metrų. Be to, Serbijos krašte yra labai daug miškų tiek kalnuotose vietose, tiek lygumose. Taip pat ir didelių upių. Tokiose aplinkybėse, aišku, buvo labai sunku kariauti.

Austrai buvo išstatę prieš serbus 300.000 kariuomenę.

1914 metais austrų puolimai buvo atremti energingais serbų kontrpuolimais. Beveik visa austrų artilerija buvo serbų pagrobta, ir be to jų kariuomenė smarkiai nukentėjo. Patirta, kad serbų ginkluotosios jėgos yra daug stipresnės, negu austrai manė.

1915 metais atsirado naujas priešas — bulgarai. Vokiečių generolo Makenzeno vadovaujamų visų priešų jėgų puolama ir be to dar bulgarams atkirtus ryšius su Salonikais (Graikijoje), serbų kariuomenė turėjo trauktis per Albanų kalnus, gaudama daug nuostolių dėl kariavimo, dėl bado, dėl žygių ir dėl kitų sunkumų ir netekdama visos savo artilerijos.

Vietos stoka neleidžia čia trumpai apibrėžti serbų patvarą, narsumą, pasiaukavimą savo tėvynei, kovos priemones, ir visas aplinkybes, kuriose serbų tautai teko labai sunkiai kovoti, ir bendrai įdomesnes to karo smulkmenas bei karo operacijas. Mums, lietuviams, tai visa yra labai įdomu, nes minėtam krašte ir to karo sąlygose randame daug panašumo su Lietuva.

P. J — čius.

Vyrai, nesnauskime!

Gyvenimas bėga, kaip vanduo upėje. Kas nespėja su juo eiti, tas liekasi jo užpakalyje.

Kas metai gauname vis daugiau ir daugiau išsilavinusių naujokų. Daug yra ir tokių, kurie yra baigę net keletą klasių.

Tas dalykas verčia susirūpinti puskarininkius tobulinti. Yra net ir tokių puskarininkių, kurie neperskaito mūsų „Kario“. Toks žmogus yra lyg apsamanojęs akmuo, kuris neseka savo spaudos.

Juo puskarininkis ar viršila turės daugiau žinių, juo daugiau bus išsilavinęs, juo lengviau bus jam tas žinias pritaikinti gyvenime. Juk puskarininkiai yra auklėtojai jaunesniųjų draugų. O tuo tarpu jų valdiniai bus už juos daugiau išsilavinę. Ką toks žmogus galės reikalauti iš savo valdinių, jei pats be automatiškai iškalto statuto ir komandų daugiau nieko nežino. Be abejonės, jis bus be didelio autoriteto.

Juk ne visiems galima lankyti mokyklas, bei samdyti mokytojus, tam kliudo ir tarnyba ir kitokios sąlygos. Tad kasgi gali mums padėti, duoti tų reikalaujamų žinių ir kas gali padėti tobulintis?

Tame gali mums padėti knygos, kurios iš mūsų nereikalauja nei išlaidų, nei samdytų mokytojų, jos tik laukia mūsų. Kaip pardavėjas laukia pirkėjų, taip knygos laukia skaitytojų.

O dorų ir pamokinarčių knygų kariuomenės dalių knygynuose netrūksta. Tik reikia noro ir viską galėsime atsiekti.

Tad tie, kurie negalime lankyti mokyklų, skaitykime knygas ir tapsime išsilavinę ir apsišvietę žmonės. Tas, kuris neskaito jų, yra panašus baloj dvokiančiam vandeniui. Kad iš gyvenimo nebūtume išmesti, reikia lavintis, o lavintis niekuomet nevelu. Tad, vyrai, nesnauskime!

Vyr. pusk. St. Čepulis.

Mūsų gerbiama bendradarbi vaidatietį

Vinčą Matulaitį,

susituokusį su p-le

Zofija Gaižauskaite,

svėkiname nauju gyvenimu ir linkime abiem gra-
žiausių dienų.

„KARIO“ REDAKCIJA.

Lietuvos gyvenimas

Latvių dovana. Latvijos respublikos prezidentas Zemgals apdovanojo mūsų mokslininkus prof. Joną Jablon-skį, prof. Povilą Matulionį ir prof. Edvardą Volterį „Trijų žvaigždžių“ ordinais už sakyty profesorių mokslų darbus ir ilgų metų lietuvių vienybės idėjų visuomenėje skleidimą.

Sausio 26 d. įvyko šių ordinų įteikimas Kaune, Latvių atstovybės rūmuose.

Būsiancioji dainų šventė. Šią vasarą įvyks Kaune Lietuvos dainų šventė. Tam reikalui yra susivažiavę iš visos Lietuvos į Kauną — šventės kursuosna chorų vedėjai. Iš jų ir kitų gaunamų pasižadėjimų dalyvauti šventėje su savo chorais numatoma, kad sakytojų šventėje dalyvaus apie 8000 dainininkų-ių. Jau apie 1000 Mažosios Lietuvos dainininkų-ių yra pasižadėjusių.

Tai bent bus choras.

Aleksotas reikalauja nepriklausomybės. Sausio 21 d. įvyko Aleksoto namų savininkų visuotinas susirinkimas, kuriame kalbėjosi, kad Aleksotui reiktų atsiskirti nuo Kauno miesto ir savarankiškai tvarkytis. Jie sakosi, moką miesto gyventojų mokesčius, bet iš miesto valdybos negauna miestui skiriamų patogumų.

Tautų Sąjunga savo žiniai gavo Lietuvos raštą, pasiųstą Lenkijai derybų reikalui. Kitų kraštų spauda praneša, kad Tautų Sąjunga laiko, jog lietuvių pareiškimas lenkams parašytas taikingoj dvasioj.

Ruošiasi nepriklausomybės šventei švęsti. Ministerio pirmininko parėdymu yra susidaręs Vyriausias Komitetas sakytomis sukaktuvėms švęsti. Komitetas tuo reikalui jau pradėjo rūpintis. Stengiasi užmegsti ryšius su visos Lietuvos provincija, kad ir tolimiausi kaimai iškilmingai šias sukaktuves minėtų, ruošdami paskaitas, vakarus ir t. t. Girdėti, kad daugely vietų bus statomi paminklai ir jau ruošiamasi prie šventės. Norima atgaivinti kryžių statymo tradicija. Šiam darbui sutiko padėti dail. A. Varnas, kuris nurodys, kurioj apylinkėj kokie kryžiai seniau buvo statomi įvairiems įvykiams minėti.

Vasario 16 d. bus minima paskaitomis, iškilmingais posėdžiais, pamaldomis, susirinkimais, vakarais ir t. t., o gegužės 15 d. paradais. Be to, bus išleisti tam tikri sukaktuvėms skiriami leidiniai šviesuomenei ir liaudžiai. Vasario 16 d. „Karys“ taip pat išėina žymiai padidintas.

Manoma paruošti tam tikras medalis, kurių dovanos labiau pasižymėjusiems Lietuvos atgaivinimo darbe, pav. kariams, šauliams, knygnešiams ir kt. Tuo reikalui jau tariamasi kokį jį pagaminti ir kam davinėti.

Ministeris pirmininkas ir užsienių reikalų ministeris prof. Voldematas su dr. Zaunium buvo išvykę į Berlyną derybų reikalais su Vokietija prekybos ir kitų santykių tarp šių valstybių klausimais tartis.

Okupuotoji Lietuva. Rinkimai į lenkų seimą. Vilniaus lietuviai nutarė laikytis senojo savo nusistatymo ir rinkimus nedalyvauti su savo kandidatų sąrašu.

Vėl areštai. Suvalkų srity lenkai suėmė 5 buvusius lietuvių seminarijos mokinius ir kelis šiaip lietuvius. Lenkai juos kaltina, kad jie šnipinėję Lietuvos naudai.

Kariuomenės gyvenimas

Vyriausias Štabas. Ats. mjr. Byrontas R. Prezidento aktu priimtas į kariuomenę pulk. ltn. laipsny ir paskirtas Rikiuotės Skyriaus viršininku.

Kviečia mūsų karininkus atvykti į šiemet balandžio 18-24 d. Nicoje ruošiamas tarptautines arklių lenktynes ir ten dalyvauti.

Kauno įgula Ryšių bataliono kariuomenės biblioteka tvarkoma nauja tvarka (pulk. leit. Buroko vadovėlio nurodymais) ir greit pradės veikti.

Klaipėdos įgula. 2 art. pulko 4 baterijos kariuomenės biblioteka šiemet pirma atsiuntė savo darbuotės apyskaitą.

Biblioteka įsteigta 1919. VI. 2 d. Atdara kasdien. Skaitytojų 1927 metų pradžioj buvo 60, prisidėjo naujų — 79, perstojo skaite — ir liko metų gale — 57 žm. Skaitytojai dalinasi laipsniais;

	I pusm.	II pusm.
Karininkų	3	3
viršilų	1	1
vyr. puskarininkių	5	6
jaunesn. puskarin.	6	4
grandinių	7	6
eilinių	48	69

Metų pradžioj buvo 717 tomų. Tas skaičius padidėjo per metus 110 tom. (nupirkta 16 t., gauta iš Karo Mokslo Valdybos 94 t.). Išbraukta 8 tom. Metų gale yra 819 tom. Žurnalų ir laikraščių bibliotekoj gaunami „Karys“, „Mūsų Žinynas“, „Kardas“, „Trimitas“, „Lietuva“, „Lietuvos Keleivis“, „Sportas“, „Naujas Žodis“, „Apžvalga“, „Darbininkas“, „Ūkininko Patarėjas“, „Saltinis“, „Sargyba“, ir „Nowiny“. Bibliotekos turtas įvertintas sumoje 1212 lt.

Per metus perskaityta 1292 tom., reiškia viena knyga buvo vidutiniškai reikalaujama 1 1/2 karto, o vienas skaitytojas (irgi vidutiniai imant) perskaitęs 9 3/10 knygas. Biblioteka tvarko vyr. puskarin. Justinas Zilėnas

A. R-as.

A Panemunės įgula. Š. m. sausio mėn. 22 d. pulko salėje A. Panemunės Lietuvos savanorių grupė surengė vakarą ir suvaidino „Genovaitę“. Vaidinimai buvo dienos metu ir vakare.

Veikalas „Genovaitė“ jau iš senesniųjų laikų liaudžiai gerai žinomas. Tad salė vakaro metu buvo pilnutėlė kaip sėdinčių, taip ir stovinčių, o prie durų susispaudę, kaip silkės bačkoje. Matėsi net ir apylinkės kaimiečių.

Pertraukos metu griežė pulko dudų orkestras.

Artistų drabužiai parinkti tinkamai. Pats vaidinimas buvo šiaip sau. Geriau atliko roles: „Birutė“ ir jos mažytis sūnelis, kiti gi, nors ir žinojo roles, bet scenoje jautėsi labai nejaukiai.

Reik tikėtis, kad ateity mūsų garbingieji savanoriai, pasirodydami scenoje, bus daugiau pasirengę, kas bus ir patiems sveikiau ir žiūrėtojams maloniau.

Tvarka buvo gera, visi jautėsi patenkinti, ir kas labiausiai pakėlė nuotaiką, tai tautiški žaidimai. Čia kaip tik mergužėlės pasirodė, kad turi gražius balsehus ir moka gražių žaidimų, dainelių.

Vakarėliui užsibaigus pakelta nuotaika išsiskirstė.

1928 m. sausio mėn. 14 d. vakare, pulko salėje įvyko šokių vakarelis. Vakarėlio pradžioj pulko orkestras sugriežė keletą dalykėlių ir po to prasidėjo šokiai.

Publikos buvo neperdaugiausia, bet visų ūpas buvo geras, linksmi šoko ir žaidė, sudarydami ratelius ir dainuodami. Šokiai vyko gan gyvai, bet žaidimai su dainomis nekaip sekėsi. Priežastis tame, kad dainavo beveik vieni kariuomenės, tuo tarpu kaip mergužėlės, kurios ir padėjo, tai

labai silpnai, gi svečiai piliečiai laikėsi pasyviai, o pasirodžius vienam kitam muzikantui prie instrumentų, tuojuo pradėdavo ploti, kad užbaigtų žaidimus.

Kęstutiečių tarpe lietuviški, su dainomis, žaidimai buvo įsigalėję ir žiūrėtojai su malonumu gėrėdavos, kada visi linksmi, gyvai traukdami daineles, sukasi ratelių, vaikinais ar merguzėles, išsirinkusios sau patinkamus, veda vidurin ratelio, čia sukasi ir p.

Viršilos, puskarininkiai ir raštininkai, kurie nuo senesnių laikų gyvena pulke, turėtų daugiau rūpintis, kad darant savo vakarėlius, išviespatavusios dainelės ir tautiški žaidimai nenyktų, bet įsigyventų.

Prisimenu paskutinį vakarėlį, praėjusių 1927 m. lapkričio mėn. 26 d., kaip linksmi ir gyvai buvo žaidžiami lietuviški tautiški žaidimai. Nedalyvavusieji ratuke su malonumu gėrėjosi kaip dainomis, taip ir pačiais gyvais žaidimais.

Dainavo kaip kęstutiečiai, taip ir merginos, o pastarosios retkarčiais net vaikus stengėsi pralenkti, užtraukdamos naujas daineles naujiems žaidimams.

Manau, kad kęstutiečiai savo lietuviškus tautiškus žaislus ateity ne tik kad palaikys, bet plės, o kitos dalys iš jų mokysis.

L. L. Lynas.

Sausio 19 d. pulką aplankė II karo apygardos viršininkas pulkininkas leitenantas Skučas.

Padaręs inspektorinį apžiūrą ir apklausinęs skundų, viršininkas pasakė prakalbą, kurioje ragino šarvuotis karo dalykų žinojimu, kad esant reikalui būtumėm pasiruošę ginti savo nepriklausomos Lietuvos savaimingumą, jos gyvenimą ir teises.

Palinkėjo pasisekimo ir dėkojo už gerą išvaizdą.

Visi atsakė griausmingu „Tėvynės labui“. Po to naujokai tęsė savo kasdieninius užsiėmimus, o p. p. karininkams pulko ramovėje v-kas taip pat padarė turiningą pranešimą.

Sis v-ko pirmas atsilankymas kareiviams padarė labai gerą įspūdį ir be to, jie pamatė ir patį viršininką.

St.

Šiaulių įgula. Mūsų įgulos padangė dažnai atsitinka šio to savarankiškesnio. Mūsų padangėje dabar visur kužda, visi kruta. Sveikatos saugotojai sėkmingai varo pirmyn savo darbą. Beveik kas trečią dieną mainome viršutinį kailį: dvi dieni praeina, trečioje mainai ir nuvilkęs grūdi į pečių, o paskui trauki iš pečiaus ir vėl tempi ant nugaros.

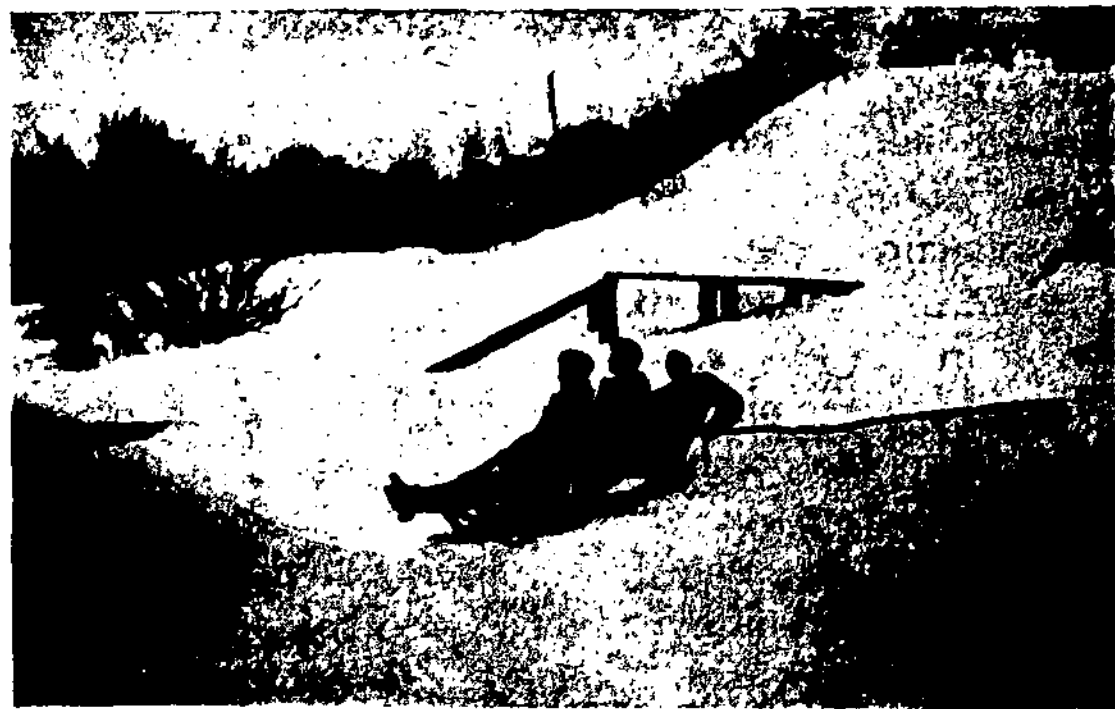
Erodas.

Laikraščiai. Šiais metais pulkas gauna šiuos laikraščius: „Kario“ 30 egz. (Nuo 4 nr. siuntinėjama po 90 egz. R e d.). „Lietuvos“ 25 egz., „Trimito“ 10 egz., „Lietuvio“ 1 egz., „Ryto“ 6 egz., „Lietuvos Žinių“ 6 egz., „Darbininko“ 15 egz., „Sargybos“ 2 egz., „Šaltinio“ 10 egz., „Nowiny“ 2 egz., „Šiaulių Naujienų“ 2 egz., „Šiauliečio“ 2 egz., „Socialdemokrato“ 2 egz.

Daugiausia kareiviai mėgsta: „Lietuvą“, „Rytą“, „Lietuvį“, bet pastarojo, kaip mažai tegaunama, tai kareiviams retai kada patenka. Dar įdomiau „Trimito“, „Lietuvos Žiniomis“, „Šiauliečiu“, „Šaltiniu“, „Šiaulių Naujienomis“, bet labiausiai už visus aukščiau minėtus laikraščius, kareiviai domisi „Kariu“. Tai yra vienintelis jų prietelis, kaip panašiai yra išsitaręs vienas mokomos kuopos kareivių. Labai jiems patinka, kad randa jame karais ir apie savo pulką parašyta. O šiaip pulko inteligentijos tarpe, be abejo kareivių, ir tarpe liktinių puskarininkų, kuriuos jie geriau laikraščius myli, pasakyti sunku. Maždaug juos domina randamos „Kary“ iš pulko „Erodo“ korespondencijos, bet jei kuns nors iš jų išsirašytų sau laikraštį, tai, rodos, tokių beveik kad ir nėra, o jei ir yra, tai visai mažas %.

Vyr. pusl. Edo. Jagminas.

Vilkaviškio įgula. Kino. Š. m. sausio mėn. 14 d. pulko kariai buvo nuvesti kinan „Odeon“ žiūrėti „Salin karą“. Šis seansas iš „Didžiojo karo“, amerikonių kariuomenės gyvenimo fronte, mums labai patiko tuo, kad jis

Žiemos pramogėlės.

vaizduoja karius kovos lauke. Čia tikrai pamokinantis mūsų kareiviams pavyzdys.

Rodant dažniau tokius seansus kareiviams, galima būtų juos dar karškiau išauklėti.

Sausio 15 d. pulko kareivių klūbe buvo eilinis šokių vakarėlis, griežiant pulko orkestrui. Vakarėlis, kaip visuomet, turėjo gausiai publikos ir praėjo gyvai.

Zadame ruoštis prie vaidinimų.

Kaukių balius. Dažnai ruošiamieji šokių vakarėliai pulke ne nauji. Jų pajvainimui š. m. sausio mėn. 22 d. pulko kareivių klūbe suruoštas kaukių balius, griežiant pulko orkestrui. Už tris geriausias kaukes paskirti trys prizai ir geriausiai šokančiai porai „valsą“ vienas prizas.

19 val. publikos prisirinko pilnutėlė salė, daugiau negu visuomet. Kaukių atvyko per trisdešimt; buvo gan įdomių ir gražių. Sudaryta komisija iš pulko kapelmeisterio ir liktinių viršilų ir pusk. 24 val. įteikė trims geriausioms kaukėms prizus: du prizai teko panelėms ir vienas vyriškiui. Po prizų įteikimo kaukės buvo nuimtos. Po to valsas, kurį šokti užsirašė iki dvidešimt porų, bet prizas teko tik vienai geriausiai pašokusiai. Pasibaigus baliui dar žaidėme ligi 3 val.

Viskas nuo pradžių ligi galo ėjo gyvai ir linksmi. Salėje girtų ir rūkančių nesimatė; tvarka kuo geriausia.

Saliai papuošti ir prizams pirkti buvo padaryta nemaža išlaidų, bet ir jas padengus, gryno pelno liko 150 litų.

B-n-s.

Mariampolės įgula. Naujai paskirtas apygardos viršininkas pulk. leit. Skučas, beprimindamas apygardos dalis, š. m. sausio mėn. 21 dieną aplankė ir 9 pėst. pulką. 10 valandą jis apžiūrėjo pulką, apklausinėjo skundų ir pasakė ilgą kalbą, pabrėždamas, kad susipažinęs su pulku pastebėjo, jog naujokai su senais kareiviais bemaž vienodai atrodo; matyti, per tokį trumpą naujokų mokymo laiką daug padėta darbo ir viršininkų, ir pačių naujokų. Toliau priminė, kad viršininkų reikalinga stropiai klausyti, nes jiems uždėta sunki pareiga: per trumpą kareivių tarnybos laiką juos apmokyti, priuošti karui, kad prireikus sėkmingai galėtume nugalėti priešą. Taikos metu kariuomenė — mokykla, kurioje paruošiama valstybės pajėga. Todėl reikalinga su atsidavimu mokytis ginklą vartoti, ypač mums, nes mūsų amžinas priešas — lenkas dar nenuirimo. Po prakalbos pulkas praėjo iškilės maršu.

Apygardos v-kas ėjo per kareivines, žiūrėjo virtuves ir sandėlius.

B.

A. Freidos įgula. Laikraštėlis. Pas kai kuriuos Av. štabo puskarininkius ir raštininkus kilo mintis leisti savo laikraštėlį.

Tuo reikalu 22 sausio buvo pasitarimas. Redaktorių pakviestas vyr leit. Martinkus. Į laikraštėlio komisiją išrinkti j. p. Zulys, j. p. Grigonis ir v. p. Zygas. Pirmą numerį manoma išleisti II. 16 dešimties metų Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuvėms paminėti. Laikraštėlyje tilps straipsniai iš Lietuvos istorijos, aviacijos istorijos, poezija, sportas, bibliografija ir kritika, ir įvairios karikatūros.

Laikraštėlių manoma leisti kas mėnesį. Bendradarbiauti pasižadėjo apie 30 žmonių. Vyriausieji tos idėjos sumanytojai išrinkti laikraštėlio komiteto nariais.

Komandiruotės. Sausio 21 d. tarnybos reikalais išvyko užsienin aviacijos v-kas g. št. pulk. leitn. Pundzevičius, 2 oro eskadrilės vadas kap. Sembergas ir 4 oro esk. vadas vyr. leitn. Peseckas.

Motociklai. Siomis dienomis kai kurie aviacijos p.p. karininkai pirko motociklus. Nežiūrint slydaus žiemos kelio jie važinėja. Kartais „žirgas“ nepaklauso šeimininko na, ir keliauja kur papuola, po to, kai kas, grioviuose eina su „žirgu“ imtinių. Matantieji gardžiai pasijuokia.

Šarvuočių rinktinė. Sausio 22 d. rinktinės kareivių klūbe buvo surengtas šeimyniškas vakaras. Nemanykit, kad paprastą šokių, nei Nežiūrint į mažą salės patalpą, buvo padaryta laikina scena ir suvaidinta vienvieksmė komedija „Inteligentas“, padeklamuota keletas eilių ir t. t. Žiūrovai iš komedijos turėjo gardaus juoko. Artistai roles atliko vykusiai, ypač „barzdaskutis“ ir „inteligentas“. Vakarėlyje dalyvavo ir p. p. karininkai, tad nenuostabu, kad ir pati tvarka buvo gera. Buvo atsikrapščiusios ir „gailestingosios Kauno seselės“, bet vargšės buvo pro duris išprašytos.

Tai pirmas šarvuočių, su vaidinimais, vakarėlis.

Sausio mėn. sueina metai kaip vienas liktinis norėjo nusizudyti. Jau metai kaip nelaimingasis guli ligoninėje ir dar nepasveiko. Kartą, man būnant pas jį, atėjo gailestingoji seselė, kuri du mėnesiu nebuvo jo mačiusi, pažiūrėjo į jį ir paklausė, kada jūs buvote gipsuoti? — Jau dvi savaitai, atsakė. Sesutė jam atsakė „Jei yra pragaras, tai po mirties jums nebereikės kentėti“. Tai reik išsivaizduoti, kaip 13 d. išbūti, anė krust, ranką prie galvos pridėjus. Neduok Dieve kam nors sekti jo pėdomis.

Klaipėdos įgula. Sausio 21 d. baterijos kareiviai kartu su pulko kareiviais, pulko orkestrui griežiant, buvo nuvesti į kiną. Kine rodoma filmas buvo gan įvairi ir įdomi. Rodė kariuomenės gyvenimą, suništą su flirtu. Kinu patenkinti visi kareiviai. Tik bloga, kad parašai vokiečių kalba. Dabar kas šeštadienis kareiviai bus vedami į kiną.

L. Močekvičius.

Panevėžio įgula. Paskaitos. S. m. sausio m. 15 d., minėti Klaipėdos krašto atvadavimui ir prijungimui prie Didžiosios Lietuvos penkerių metų sukaktuvėms, pulko kareiviams buvo surengtos paskaitos. Jas laikė šviet. vadovas kapelionas Balandis ir kapit. Vidugiris.

Paskaitose aiškiai atpasakota: kaip senesniais laikais Klaipėdos kraštas atiteko vokiečiams, vėliau, Santarvės valstybėms ir, kada, einant Versalės sutartimi, nebuvo laiku gražintas Lietuvai, susidaręs Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komitetas išleido manifestą ir vietiniai gyventojai sukilo prieš ten esančius prancūzus. Taip pat nusviesta Klaipėdos krašto reikšmė Lietuvai ir pačių kautynių eiga ją atvaduojant.

Po paskaitų, žuvusiems Klaipėdos krašto savanoriams pagerbti, pulko orkestras sugriežė gedulos marsą.

Sausio mėn. 22 d. leit. Matusevičius laikė paskaitą „Lietuvių praeitis ir tikyba“.

Paskaitos, ypač apie mūsų valstybės kūrimąsi ir kitus istorinius įvykius mūsų tautoje, kareivių mėgiamos ir noriai klausomos.

Salmas.

Užsieniai

Sovietai gauna paskolos. Sovietų Rusija pasirašė sutartį su amerikiečių finansistų grupe dėl paskolos. Amerikiečiai Sovietams skolina 40.000.000 dol.

Aviacija. Pasaulio aviacija dabar turi štai kokius rekordus. Amerikos lakūnai yra pasiekę 21 didįjį aviacijos rekordą, Vokietijos — 19, Prancūzijos — 15, Italijos ir Šveicarijos po 5, Anglijos — 2, Švedijos ir Vengrijos po 1.

Amerikiečiai nesusitaria. Nicaraguos atstovams neleista dalyvauti Amerikos valstybių konferencijoje, nes šiandien nicaraguiečiai gyvena nesantaikoj ir dažnai pasipeša su galingiausia Amerikos valstybe Jungtinėmis Valstybėmis, kuri vyrauja amerikiečių tarpe.

Nicaraguiečiai tuo būdu nori saukti kitą didelę konferenciją ir surengti Havano miesto gatvėmis protesto vaikštynes.

Nori tampriau susirišti. Pastaromis dienomis Romoj tarp Musolini ir kitų lotynų valstybių politikos vyrų eina pasitarimai, kad būtų neprošali sudaryti lotynų valstybių bloką, kurios priešaky turėtų būti Italija, Prancūzija ir Ispanija. Tuo giminingos tautos ir valstybės sueitų į artimesnį bendradarbiavimą ir prašalintų daug nesusipratimų tarp savęs, ypač Balkanuose.

Ukininkai buvo susimokę. Sovietų Rusijoje, Nižine, prasidėjo byla prieš 26 ūkininkus, kurie kaltinami, kad buvę susimokę prieš komunistų tvarką ir žudę komunistus ir jų valdininkus.

Del salų nesusitaria. Kanados ir Norvegijos valstybės susiginčijo kam priguli salų grupė žieminiam Atlanto vandenyne. Pagaliau kaip susitars nežinia. Norvegija sakosi, kad jau senai ji tas salas užėmusi ir atidavimas, jų manymu, esąs nebegalimas.

Nedarbas Lenkijoje. Patys lenkų laikraščiai rašo, kad gruodžio m. Lenkijoje padidėjo bedarbių skaičius 24.881 ir siekė 206.614. Bet iš tikrųjų yra žymiai daugiau, nes ne visus paskelbė.

Indai reikalauja sau nepriklausomybės. Madrase posėdžiavęs visos Indijos tautos kongresas griežtai pasisakė prieš Angliją ir pareiškęs, kad visomis priemonėmis indai sieksią savo nepriklausomybės.

Karo kronika

„Elektros akis“. Amerikos karo laivyno vadovybė daro bandymus su inžinieriaus Berdo išrastu prietaisu, kurio pagalba galima sužinoti jūroje esančius laivus, nors ir būtų tirščiausias rūkas. Šis prietaisas, pavadintas „elektros akis“, siūnčia tiriamąją kryptimi radio bangas. Jei šio radio bangos kelyje sutinka kokią nors kliūtį, pavyzdžiui laivą, tai prietaisas tuojau reaguoja, duodamas garsą, kurio tonas priklauso nuo tos kliūties didumo ir jos medžiagos.

Amerikos karo ekspertų nuomone, Berdo prietaisą vartojant, nebebus jokio galimumo karo operacijas maskuoti dūminėmis uždangomis.

Lėktuvai Amerikos karo laivyne. Visi Amerikos 18 linijiniai laivai turi kiekvienas po 3 lėktuvus. Žvalgybos kreiseriai turi po 2 lėktuvu. Naikintojai turi po 1 lėktuvą. Taip pat turi lėktuvų nardomieji ir pagalbiniai laivai. Be lėktuvų, esančių ant laivų, dar didelis lėktuvų skaičius, aptarnaujantių karo laivyną, yra ant plaukiojančių aerodromų t. yra ant tam tikrų pritaikytų lėktuvams nutūpti didžiulių laivų. Pernai pastatyti du milžiniški plaukiojantys aerodromai „Lexington“ ir „Saratoga“ I turi 111, o 2 120 lėktuvų. Kiekvieno tokio plaukiojančio aerodromo statyba kainuoja apie 40 milijonų dolerių.

1926 metais Amerikos karo laivynas turėjo 376 lėktuvus.

Prancūzų kariuomenės naujokų analfabetų skaičius auga. 1912 metais paimtų į kariuomenę naujokų tarpe tebuvo 4 nuosimčiai analfabetų, o 1926 metais net 11 nuosimčių.

Dviviētis anglų tankas. Pereitais metais anglų kariuomenės rudens manevruose buvo bandomas naujas lengvas dviviētis tankas. Šis tankas yra labai greitas — daug greitesnis už dabartinius lengvuosius tankus. Kitas jo geras privalumas — tai jo dydis. Tankas tėra pusės žmogaus ūgio aukštumo, kas labai sunkina jo apšaudymą. Vaziuoja tankas ratais, arba vikrų juostos pagalba.

Tuose pačiuose manevruose buvo bandomi prieštan-kiniai kulkosvaidžiai. Šie kulkosvaidžiai pastatyti ant tam tikrų vežimėlių, visur gali sekti paskum pėstininkų. Prieš- tankinių kulkosvaidžių kulkos pramuša lengvųjų ir viduti- nių tankų šarvus.

Anglų ir Prancūzų karo aviacija Anglų karo aviacija turi 750 gerų lėktuvų, iš kurių 270 kolonijose.

Prancūzų karo aviacija turi 1.350 lėktuvų, iš kurių 280 kolonijose.

Anglų admiralitetas pereinę metų gale įsakė išskirti į netinkamų laivų rūšį ir išbraukti iš sąrašų 39 karo laivus. Jų tarpe yra 1 kreiseris, 8 konttorpedininkai, 4 nardomie- ji laivai, 1 minų statytojas ir eilė pagalbinių laivų, dau- giausia tralerių.

Naujas karo laivų tipas. Prancūzų admiralitetas ruošia projektus naujo tipo karo laivų statybai. Šie lai- vai bus vidutinio tipo tarp kreiserio ir nardomojo laivo. Kautynių metu toks laivas galės iki $\frac{3}{4}$ pasinerti į vandenį. Vandens paviršiuje telieka laivo aikštelė, kaminas ir pa- būklų bokšteliai. Taip pasineręs laivas sudarys priešo ar- tilerijos ugniai mažą taikinį.

Naujojo tipo laivo ralpumas 18,000 tonų; greitis 30 jūrų mylių per valandą. Tuo būdu šis laivas bus greites- nis už daugumą dabartinių karo laivų. Laivas ginkluotas šešiolikos colių kalibrų pabūklais.

Milžiniškas hidroplanas. Amerikos karo laivyne įvestas milžiniškas hidroplanas su 4-riais Lorrain — Dit- trich sistemos motorais, turinčiais po 400 arklių jėgų.

Hidroplano ilgis 20,8 metrų, jo svoris, su krovniais, 10980 kilogramų, sparnų ilgis 35,5 mtr., bendras skridimo plokštumų dydis — 255 kvadr. metrai. Aparato starto laikas 17 sekundų. 160 kilometrų greičiu hidroplanas per 21 minutę pakyla 2-jų kilometrų aukštumon.

Priešsukiamasis parengimas ryšių tarnybai. Pastaruoju laiku prancūzų kariuomenės vadovybė labai di- delio dėmesio kreipia į priešsukiamąjį jaunuomenės pa- rengimą techniškų tarnybų srity. Pavyzdžiui, prancūzų karskos spaudos pranešimu, Prancūzijoje veikia tam tikra draugija (radiotelegrafo ir kariško parengimo draugija), ku- rios tikslas yra parengti asmenis, norinčius ateity tarnauti kariuomenėje radiotelegrafistais. Tie asmenys, kurie išeina kariško priešsukiamąjo parengimo kursą toj draugijoje, gau- na tam tikrą atestatą ir skiriami į inžinerijos kariuomenės batalioną arba taip pat į Eifelio bokšto bevielio telegrafo tarnybą.

Sporto kronika

Lietuva.

Bokso rungtynės. Sekmadienį, sausio 29 d., Kau- ne įvyko bokso rungtynės. Dalyvavo viso apie 20 ge- riausių Lietuvos boksininkų iš šių klubų: LDS, Makabi, KSK, Kovo, Kulto, LFLS ir RSO. Be to, dar buvo labai svarbios ir įdomios rungtynės su atvykusiais iš Lat- vijos čempionais — sunk. sv. Ramme ir pusv. sv. Lutcu. Su Ramme susitiko Lietuvos sunk. sv. čempionas jaun- puok. J. Vinča. Jau pirmame rounde latvy, gavęs ke- letą smūgių, išėjo iš lygsvaros. Jis visą laiką gynėsi. Vinčas smūgiai buvo tikslūs, stiprūs ir greiti. Latvy, gel- bėdamas nuo k. o., visą laiką darydavo „klinčus“, ir tre- čiamame rounde ką tik benustovėdamas ant kojų rungtynes pralaimėjo. Vinča skelbiamas nugalėtoju. Publika pa- kėlė jam didelių ovacijų. Latvijos pusv. sv. čempionas P. Lutcas antrame rounde nugalėjo K. Markevičių k. o. Tai trečias Markevičiaus pralaimėjimas Lutcu. Pirmose kontrolės bokso rungtynėse mūsų olimpiniam kandidatams įvairiuose svoriuose nugalėtojais liko: musės sv. Gudalevs- kis (Kovas), plunksnos sv. Mironas II (LDS), gaidžio sv. Grudmejenis (Kovas), lengvo sv. Vaineris I (Makabi), pusv. sv. Byla (LFLS) ir vidut. sv. Bučinskis (Kovas).

Hockey pirmenybės. Tolimesnės hockey pirmė- nybių rungtynės davė šiuos rezultatus. LFLS — Kultus 3:0. LFLS iki šiol neturi nė vieno pralaimėjimo ir nu- galėtojo vardas užtikrintas. Kovas — LDS 0:2. Kovas žaidė nepilname sąstate ir pralaimėjo. LGSF — Ma- kabi 2:1.

Kas vyks į Amsterdamą? Lietuvos sporto lygos komiteto posėdy buvo svarstoma dėl Lietuvos dalyvavimo Amsterdamo olimpiadoj. Futbolininkų dalyvavimą Ams- terdamo olimpiadoj Lietuvos futbolo lygos pirmininkas kap. Pyragius randa visiškai negalimu. Tik sunkumų kil- nojimas, dviratis, lengvoji atletika ir boksas duoda vilties, kad jie bus atstovaujami Amsterdame.

Užsieniai.

Pasaulinėse čiuožimo rungtynėse Davose (Svei- carijoje), kurios įvyks š. m. vasario 3-4 d., dalyvaus Lie- tuvos čiuožėjas Bulota.

Kritika ir bibliografija

J. Juškytė. Iš Vilniaus legendų ir padavimų. Kaunas. 39 pusl. Kaina nepažymėta.

Yra tai iš daktaro Vl. Zagorskio surinktų senų kro- nikų apie Vilnių penki apsakymėliai: Lakštingala ir radasta; Lizdeika; Kęstučio laidotuvės; Jasinskis ir Svedai Vilniuje.

Apsakymėliai labai vaizdžiai ir gražia kalba parašyti, ypač Kęstučio laidotuvės. Pati knygutė išleista irgi gražiai.

Apsakymėlius reikėtų skaityti per švietimo pamokas. *Pilnai tinka kareivių bibliotekoms.*

Butų nuomos miestuose įstatymas su vyriausiojo tribunolo to įstatymo aiškinimais. Spaudai paruošė Z. Kolodnas. Kaunas, 1928 m. 18 pusl. Kaina nepažy- mėta.

Visa butų nuomos įstatymo medžiaga knygelėje taip suskirstyta, kad po kiekvienu įstatymo straipsniu padėti Vyr. Tribunolo sprendimo teziai, kurie liečia tą straipsnį.

Įsigytina ir kareivių bibliotekoms.

Kalėdų dovanėlė. Apsakymėliai. Parašė ir išvertė K. V. Sv. Kazimiero draugijos leidinys 443 nr. Kaunas, 1927 m. 32 psl. Kaina nepažymėta.

Labai graži p. M. Vaitkaus „Kūčių nakties stebuklai“ apyskaitė apie vargšą našlaitį Jonuką. Išverstos „Išmintin- gųjų dovanos“ ir „Mažoji Juodoji“ skaitytinos.

Kareivių bibliotekoms del savo lengvo turinio tinka.

Klaudijus Peru. Ketteleris. Vertė A. Januševičius. Visuomeninko biblioteka Nr. 1 Kaunas, 1927 m. 41 psl. Kaina nepažymėta.

Vyskupas Ketteleris buvo didelis bažnyčios ir žmo- nijos vyras. Jo vardas ir nuveiktieji darbai ligi šiol pla- čiai skamba pasauly. O žymus jis buvo del to, kad jis priminė sumaterializėjusiam pasauliui tikrą katalikų dok- triną, liečiančią valstybę, šeimą ir nuosavybę, kad dėjo pastangas sugrąžinti ekonominių santykių priklausomybę nuo aukštesnių krikščioniškos nuosavybės dėsnių, tikėda- mas tik tą kelią vienatiniui galimu ir teisingu socialiniam klausimui išspręsti. Knygelė skaitytina.

Tinka ir kareivių bibliotekoms.

Justas Piliponis. Kelionė aplink Lietuvą per 80 dienų. I dalis 1928 m. 128 psl. Kaina 3 lt. 50 c.

Reikia teisybė pasakyti, kad toji kelionė aprašyta gan įdomiai. Įdomi ji dar ir tuo, kad keliauninkų: Kindu- lių Vinco ir Stravų Vlodo nuotykiškai vyksta daugiausia Lietuvos „kresuose“, todėl kiekvienam ir įdomu pasi- skaityti, ką apie juos rašo. Nuotykiškai kaip kur mažuma primena Pinkertoną; bet to negalima užmesti, kaipo blogo. Yra gražių posakių, kaip pav.: „Jis skaitė dienas, kaip Lietuvos inteligentas knygas“, gražiai nusako apie mūsų kelius. Kalba taip sau.

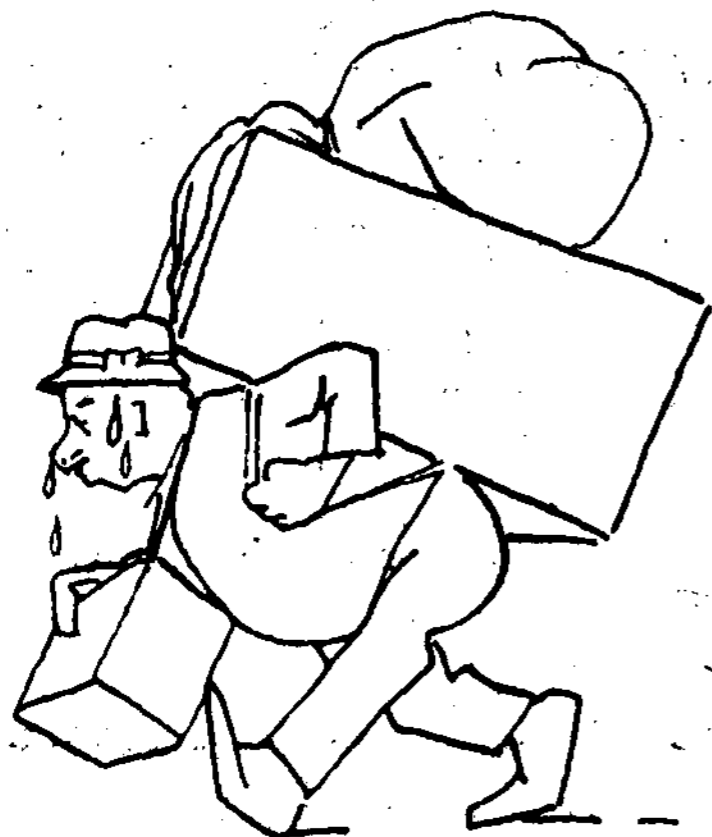
Kareivių bibliotekoms tinka.

R. B.

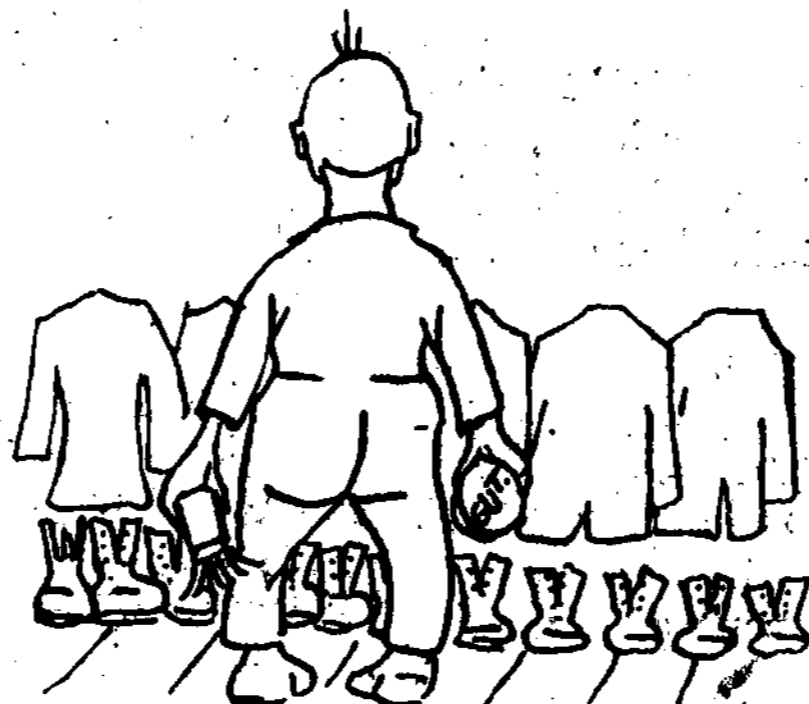
Kurtuvėnų Kazelio pirmos mintys apie karą tarnybą.

Naujokas Kazys Letgyvas, apskrities naujokų priėmimo komisijos priimtas karą tarnybai, atsivėikindamas su manytes šiltąja krosnimi, šiaip sau įsivaizdavo kariuomenės gyvenimą.

Ats. vyr. im. Marulionio piešintoj.

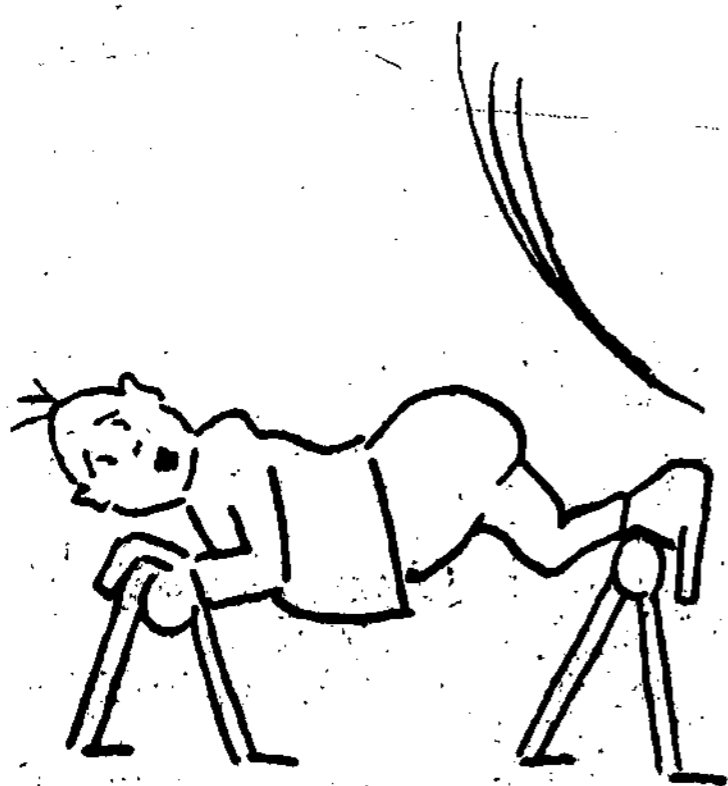
Keltinė į kariuomenę.

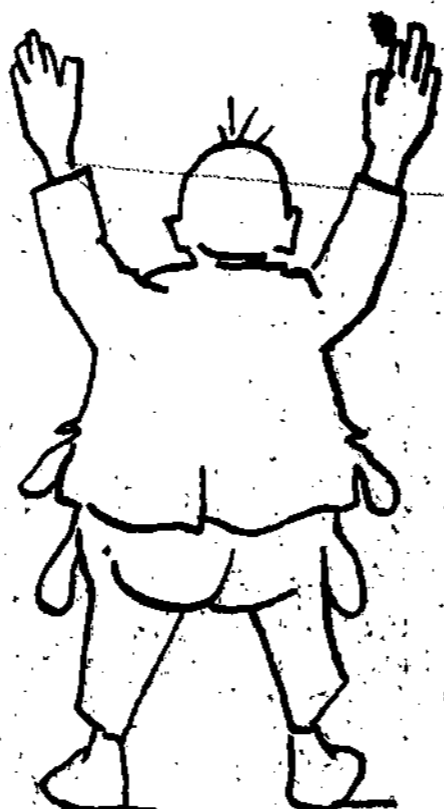
Būti kuopos tvarkininku.

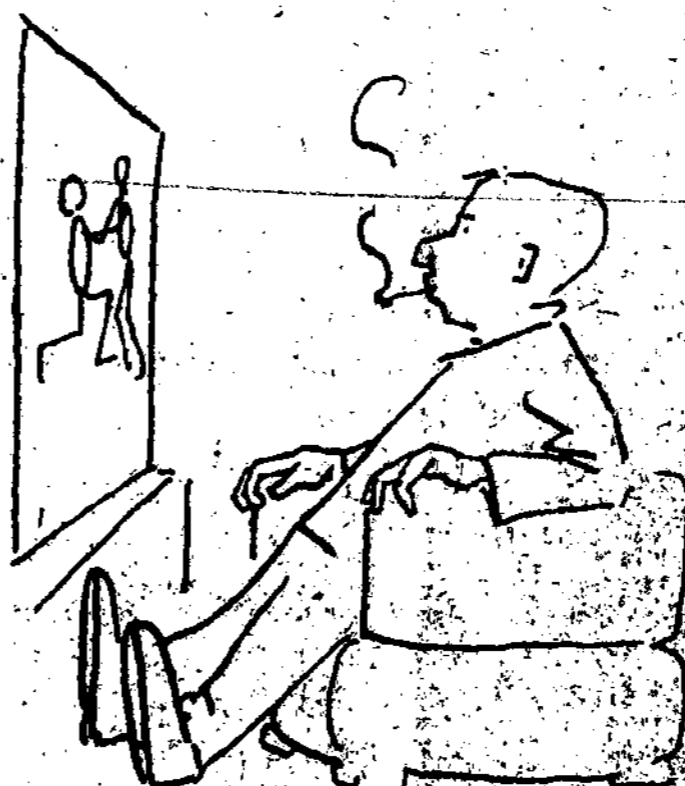
Būti virtuvės dežuru.

Per dvi savaitis pirtis.

Rytinis patikrinimas.

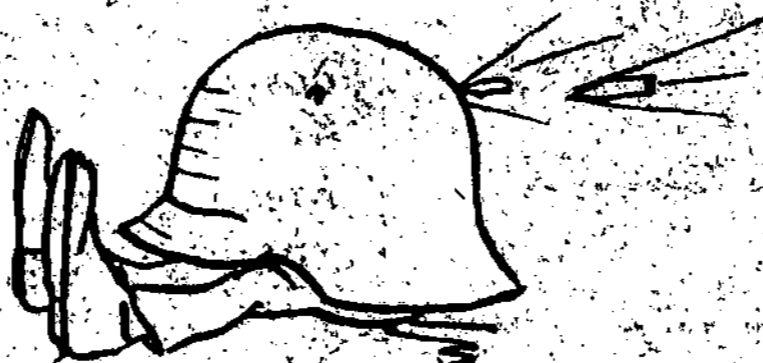
Sėdėti daboklėj.

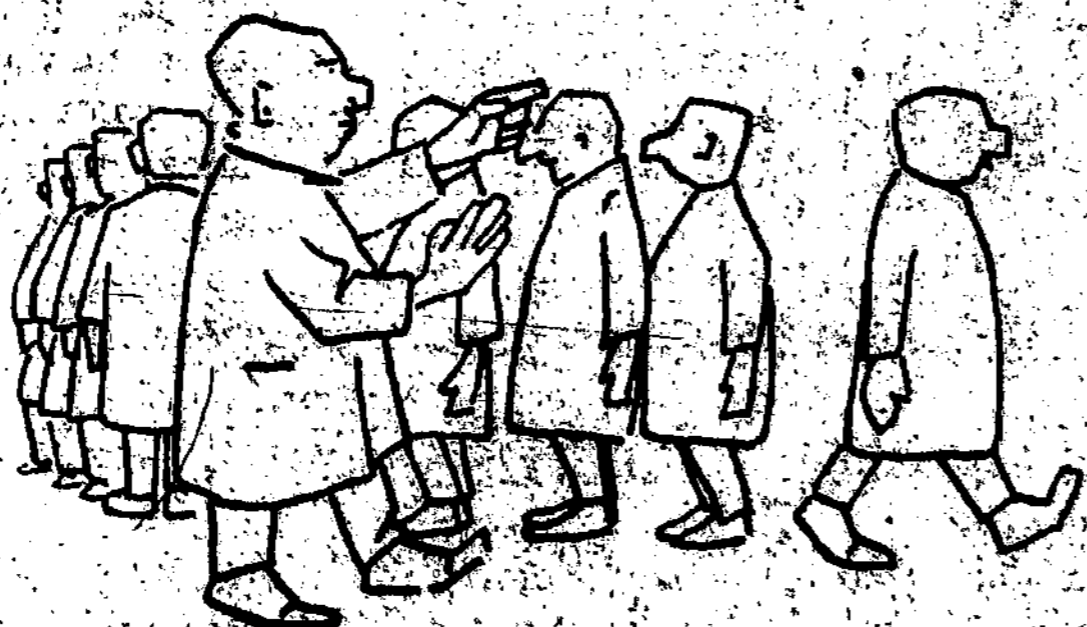
Gauti valandą.

Stovėti po šaulyną.

Dalyvauti kautynėse.

Gauti be elies tarnybą.

Gauti „leidykams“ į miestą.

Paletė su kariuomenės daiktų.

Leidžia Vyr. Št. Karo Mokslo Valdyba | Redaktorius pulk. It. BUKAS

Valstybės Spaustuvė Kaune, kampo Duonelaičio ir Gedimino g.

